Nr. 4. **Jüdische Volksstimme.** I. Jahrgang.

יידישע פאָלקסשטיממע

ארגאָן פיר דיא אינטערעססען דעם יידישען פאָלקעס.

ערשיינט אַם 5. 15. אונד 25. יעדעם מאָנאַטס.

מאָטטאָ: פאָלקסשטיממע איזט גאָטטעסשטיממע!

קראָקויאַ, כ״ה שבט תרנ״ט. | הערויסגעבער אונד רעדאַקטער: י. קרעפּפעל. | Krakau, 5. Februar 1899.

שטשעפּאַנאָווסקי — דער ווייססע ראַבע.

היינריך היינע ערצאָהלט אין זיינען געשטאַנדניססען פאָן איינעם אַפריקאַנישען מאָהרען-קאָניג, דער זיך פאָן איינעם צופאַללינג אין זיין רייך געקאָממענען אייראָפּאַאישען מאַלער פּאָרטראַטירען ליעסס. דער מאַלער בעמערקטע וואָהרענד זיינער אַרבייט, דאַס דער קאָניג זעהר נערוואָז איזט אונד וויעדערהאָלט אונרוהיג אויף דאַז בילד בליקקטע. ער ערקונדיגטע זיך אום דען גרונד דיעזער אונרוהע אונד דאַ פראַגטע דיא שוואַרצע מאַיעסטאָט: גינגע עס ניכט אַן, דאַס ער אויף דעם בילדע אַלס ווייסס געמאַלען ווערדע?

עס ליעגט פיעל וואַהרהייט אין דיעזער אַנעקדאָטע. יעדער שוואַרצע מאָכטע זאָ גערנע אַלס ווייסס ערשיינען, דיא גראָססטע ניעדערטראַכט מאָכטע זיך איין מאָנטעלכען דער גערעכטיגקייט אומהיללען — אַבער עבענזאָ וואַהר איזט עס, דאַס דער מאָהר שוואַרץ בלייבען מוסס, אונד וועגן ער אויך איין קאָניג איזט; מאַג ער זיך נאָך זאָ שמינקען — דיא שוואַרצע הויטפאַרבע קאָממט איממער צום פאָרשיין. „היהפוך כושי עורו“?

דיעזע וואַהרהייט האַבען דיא יודען גאַליציענס אין דען לעטצטען טאַגען וויעדער איינמאַל ערפאַהרען; זיא האַבען וויעדער איינמאַל איינען עקלאַטאַנטען בעוויז פאָן דער פערלאָססליכקייט איהרער „פאָלנישען פריינדע“ ערהאַלטען, דער געאייגנעט איזט, אויך דען בלינדעסטען דיא אויגען צו אָפפנען.

דער עהעמאַליגע רייכסראַטהס- אונד נונמעהריגע לאַנדטאַגסאַבגעאָרדנעטע סטאַניסלויס שטשעפּאַנאָווסקי גאַלט איממער אַלס „יודענפריינד“ — נאַטירליך אויך אַלס „יודענקנעכט“, וויא דיא אַנטיסעמיטען יעדען ניכטאַנטיסעמיטען נעננען. אים רייכסראַטהע, אין אָפפענטליכען פערזאַממלונגען, אין דער פרעססע אונד אין זיינען שריפטען איזט ער וויעדערהאָלט אַלס פערטהיידיגער דער יודען אויפגעטרעטען, ער ליעסס זיך אין וואַהלבעצירקען מיט יידישען מאַיאָריטאָטען אין דען רייכסראַטה אונד לאַנדטאַג וואַהלען, פערקעהרטע פיעל אין יידישען קרייזען אונד שטאַנד איבערהויפט מיט דען יודען אויף בעסטעם פוססע. דאַ דיעס אונטער דען פאָלנישען אַבגעאָרדנעטען איינע זעלטענהייט איזט, וואורדע ער אַללגעמיין „דער ווייססע ראַבע“ גענאַננט.

נון האַט זיך אויך דיעזער ווייססע ראַבע אין דער שוואַרצעסטען פאַרבע געצייגט. ער האַט נור זאָלאַנגע ווייסס געשיללערט, אַלס זיין פערזאָנליכעס אינטערעססע עס ערהיישטע. קוים אָנדערטע זיך דיא סיטואַציאָן, דאַ ערשיינט אונז דער ראַבע אין דער קראַססעסטען שוואָרצע אונד וויר פערנעהמען דאַז געקראָבצע זיינעס נאָך יודענבלוט, אָדער ריכטיגער יודענגעלד שנויפענדען שנאַבעלס...

שטשעפּאַנאָווסקי, דיעזער „עוויגע מיניסטערקאַנדידאַט“, האַט, נאַכדעם ער דעם אונדאַנקבאַרען פּאָלענקלוב, דער איהם ניכט צום מיניסטערשטוהל פערהאָלף, דען ריקקען געקעהרט, דיא הערויסגאַבע דעס אין לעמבערג ערשיינענדען טאַגבלאַטטעס „סלאָוואָ פּאָלסקיע“ איבערנאָממען. אויך דיעזעס בלאַטט וואַר איין „ווייססער ראַבע“, דענן עס וואַר אונטער דען פּאָלנישען טאַגעסבלאָטטערן דאַז איינציגע, דאַז זיך יודענפריינדליך דעקלאַרירטע. אין דען לעטצטען טאַגען נון וואַר עס אים „סלאָוואָ פּאָלסקיע“ צו לעזען, דאַס דיעזעס בלאַטט זיינע ביזהעריגע ליבעראַלע האַלטונג אויפגעבע אונד דאַז פּראָגראַמם דעס „אַנטיסעמיטיזמוס דער טהאַט“ אַננעהמע...

„גאָטט בעהיטע אונז פאָר אונזערען פריינדען“ קאָננען דיא יודען גאַליציענס רופען. שטשעפּאַנאָווסקי אַלס פריינד וואַר אונז פיעל געפאָהרליכער אַלס פיינד. יעטצט, דאַ ער אָפפען פאַרבע בעקעננט האַבע, קאַנן ער אונז קיינען שאַדען מעהר צופיגען. וועגן דער אַנטיסעמיטישע בלאָטטערוואַלד אום איין בלאַטט בערייכערט ווירד, דאַז יאַגט אונז קיינען שרעקקען מעהר איין; וויר זינד דאַמיט בערייטס געוואָהנט. אונד וועגן צו דען רעוואַקאָוויטש, מערונאָוויטש, עהרענבערג אונד קאָנזאָרטען נאָך איין שטשעפּאַנאָווסקי הינצוקאָממט — דאַז לאָססט אונז גאַנץ קאַלט.

אינטערעססאַנט אַבער איזט דיא אורזאַכע דיעזעס שטשעפּאַנאָווסקי׳שען שטימונגסוועכסעלס. אין לעטצטערער צייט זינד אין גאַליציען געריכטע פערברייטעט וואָרדען, דאַס דיא גאַליצישע שפּאַרקאַססע גראָססע פערלוסטע ערליטטען האַבע אונד דיא בייא דערזעלבען איינגעלעגטען

Żydowskie

געלדער ניכט זיכער זייען. דיא איינלעגער בעגאַננען נון דיא שפּאַרקאַססע צו שטירמען, איהרע איינלאַגען צוריקקפערלאַנגענד. דיא פרעססע, דיא האָכסטען לאַנדעסבעהאָרדען פערזוכטען, בערוהיגענד איינצואווירקען, דאָך אָהנע ערפאָלג, דער אַנשטורם וואַר איממער גראָססער. דאַ מוססטע איינע אונטערזוכונג איינגעלייטעט ווערדען אונד עס שטעללטע זיך הערראויס, דאַס אין דער טהאַט דיא הערען שטשעפּאַנאָווסקי, וואָלסקי אונד אודרזעוואָלסקי דער שפּאַרקאַססע צירקאַ 5 מילליאָנען שולדען, פיר וועלכע קיינע זיכערע דעקקונג פאָרהאַנדען איזט. צוואַר ווירד בעהויפטעט, דאַס דיעזער בעטראַג, וועגן ער ווירקליך אונאיינברינגליך זיין זאָללטע, פאָם רעזערוועפאָנד געדעקקט ווערדען ווירד. אַבער דיא איינלעגער וואָללען זיך ניכט בערוהיגען לאַססען אונד בעהאַררען דאַרויף, דאַס איהנען דיא איינלאַגען אויסגעפאָלגט ווערדען.

איינע גראָססע אַנצאַהל דער איינלעגער בעשטעהט נון אויס יודען. דאַ וואַר עס דעם הערען שטשעפּאַנאָווסקי לייכט, איינען „זינדענבאָקק" צו פינדען, דיא יודען וואָללען דיא שפּאַרקאַססע צו גרונדע ריכטען — דאַז וואַר זיינע פּאַראָללע, אום דיא אויפמערקזאַמקייט דער אָפּפענטליכען מיינונג פאָן זיינער פּערזאָן אַב- אונד אויף דיא יודען צו לענקען. אויססערדעם בעווירבט זיך יעטצט איינע אַנצאַהל הערפאָרראַגענדער מאַננער אום דיא קאָנצעססיאָן צור גרינדונג איינער אַקציענבאַנק אין לעמבערג, אונד צוואַר דיא הערען: גראַף יוליאוס ביעלסקי, גראַף יוליאוס טאַרנאָווסקי, גראַף יאַן שטאַדניצקי, אַבגעאָרדנעטער דר. ביק, אַבגעאָרדנעטער דר. דולענבאַ אונד אַנדערע. דער עהרענווערטהע הערר שטשעפּאַנאָווסקי בעניטצט נון דען אומשטאַנד, דאַס אונטער דען קאָנצעססיאָנס-בעווערבערן זיך אויך איין יודע בעפינדעט, אין דער ווייזע אויסצובייטען, דאַס עס זיך היער אום איינען שטרייך דער יודען געגען דיא שפּאַרקאַססע האַנדעלט; דאַ דיא יודען פיר דיעזע נייע באַנק זיך איינע קליענטעל פערשאַפּפען וואָללען, פערברייטען זיא פאַלשע געריכטע איבער דיא שפּאַרקאַססע, אום דיעזעלבע צו גרונדע צו ריכטען.

זאָ ווייט געהען דיא שלוסספאָלגערונגען שטשעפּאַנאָווסקי'ס. דיא יודען וואַרען עס אַלזאָ, וועלכע איהם אונד זיינען קאָנזאָרטען זאָפיעל געלד אויס דעם פאָנדס דער שפּאַרקאַססע צור פערפיגונג געשטעללט האַבען?! דאַז איזט אין געוויססעם זיננע וואַהר, דענן איין גראָססער טהייל דער איינלעגער דער שפּאַרקאַססע רעקרוטירט זיך אויס יודען. זאָלאַנגע דיעזע נון רוהיג צוזאַהען, וויא איהר זעהר אָפּט שווער ערוואָרבענעס געלד אַן דעם גראָססען „יודענפריינד" שטשעפּאַנאָווסקי אָהנע ווייטערעס אַבגעגעבען ווירד, וואַר ער איהנען גוטפריינד אונד ליעסס זיך זאָגאַר „יודענקנעכט" שימפּפען, שמינקטע זיינען שוואַרצען יודענהאַסס מיט העללער „יודענפריינדליכקייט", אום אַלס „ווייססער ראַבע" צו געלטען. יעטצט אַבער איזט דיא געדולד דער יודען דאַהין, אונד מיט איהר דיא וויזהייט אונד ווייססהייט דעס הערען ש ט ש ע פּ אַ נ אָ ו ו ס ק י.

דער זאַכע זעלבסט איזט אַללערדינגס קיין גראָססעס געוויכט בייצולעגען. דיא גאַליצישע שפּאַרקאַססע ווירד שליעססליך איהרען פערפּפליכטונגען נאַכקאָממען אונד דיא איינגעלעגטען געלדער צוריקקצאַהלען. דיא יודען אַבער קאָננען אויס דיעזער אַפּפּאַרע גאַר מאַנכע לעהרע ציעהען; זיא קאָננען זיך וויעדעראיינמאַל פאָן דער פערלאָססליכקייט איהרער „פריינדע" איבערצייגען, דיא בייא דער ערסטען בעסטען געלעגענהייט מיט פליעגענדען פאַהנען אונד קלינגענדעם שפּיעל אינס פיינדליכע לאַגער איבערגעהען. מאָגען זיא דאַרויס דיא נאָטהווענדיג זיך ערגעבענדען קאָנסעקווענצען ציעהען.

איינעס מאָכטען וויר נאָך היער בעמערקען. עס וואָרע צו ווינשען, דאַס דיא יודען, דורך דיעזע פאָרגאָנגע געוויטציגט, איהרע אויפמערקזאַמקייט נון מעהר אַלס ביזהער דען יידישען באַנקען צואווענדען. אין דער שפּאַרקאַססע האַבען דיא יודען זעהר וועניג קרעדיט בעקאָממען; דיא פאָנדס דערזעלבען מוססטען פיר דיא שטשעפּאַנאָווסקי'ס אונד קאָנזאָרטען בעריייטגעהאַלטען ווערדען. איהרע איינלאַגען האַבען דיא יודען דעננאָך גראָססטענטהיילס דער שפּאַרקאַססע צוגעפיהרט, וואָהרענד דיא יידישען באַנקען אונטער געלדמאַנגעל צו ליידען האַטטען. מאָגע עס נון אַנדערס ווערדען. וויר מיינען דאַמיט ניכט, דיא שטשעפּאַנאָווסקי'שע מעטהאָדע אויפצונעהמען אונד דען באָיקאָטט דער שפּאַרקאַססע צו פּרעדיגען; ניכטס ליעגט אונז פערנער אַלס דאַז. אַבער דאַס אויך איין טהייל דער יידישען שפּאַראיינלאַגען דען יידישען קרעדיטאינסטיטוטען צוגעווענדעט ווערדען זאָלל, דאַז צו פערלאַנגען איזט ניכט בלאָס אונזער גוטעס רעכט, זאָנדערן אויך אונזערע פּפליכט.

וואָכענשויא.

אין ב ר י ס ס ע ל טריטט דעמנאָכסט דיא פאָם צאַר איינבערופענע אַ ב ר י ס ט ו נ ג ס ק אָ נ פ ע ר ע נ ץ צוזאַממען. אַללע מאָכטע ערקלאָרטען זיך מיט ענטהוזיאַסמוס בערייט, אַן דערזעלבען טהיילצונעהמען. אונד דאָך זינד אַללע בעשטרעבט, נאָך אים לעטצטען מאָמענטע איהרע מיליטאָרמאַכט צו פערשטאָרקען. יאַ, דער „עוויגע פריעדע" איזט איין זעהר שאָנעס אידעאַל — אַבער דער זעלבסטערהאַלטונגסטריעב ערפאָרדערט עס, פיר אַללע פאָללע גערישטעט צו זיין.

*

אין ב ע ר ל י ן קאַם דיא אַנגעלעגענהייט דער ניכטצולאַססונג פאָן יידישען לעהרערינגען צום לעהראַמטע אין דייטשלאַנד צור שפּראַכע. דער אונטעררריכטס-מיניסטער — אָדער ריכטיגער: „דער מיניסטער דעס גייסטעס", וויא איהן אַבגעאָרדנעטער ריכטער נאַננטע – צאָללטע אין זיינער רעדע דען יידישען לעהרערינגען דאַז פאָללסטע לאָב, ערקלאָרטע יעדאָך אין איינעם אַטהעם, דאַס דיא צושטאָנדע, איבער דיא געקלאַגט וואורדע, ניכט אַבגעאָנדערט ווערדען קאָננען. יאַ, דיא יידישען לעהרערינגען פערדיענען אין יעדער בעציעהונג דאַז פאָללסטע לאָב, דאַז געזעטץ געוואָהרט איהנען אויך דען צוטריטט צו אַללען לעהראָמטערן — אַבער זיא זינד יידיננען אונד מיססען צוריקקגעזעטצט ווערדען.

*

אין פ ר אַ נ ק ר י י ך פערדאָכטיגטע דער פּראָזידענט דעס קאַססאַציאָנסהאָפעס איינינגע ראָטהע דעסזעלבען, געגען וועלכע איינע אונטערזוכונג איינגעלייטעט ווירד. דער יוסטיצמיניסטער ערקלאָרטע אין דער קאַממער, דאַס דאַז ערגעבניסס דער אונטערזוכונג אין קיינער ווייזע פיר דיא בעטרעפּפענדען ראָטהע נאַכטהייליג איזט, אונד דעננאָך אונטערברייטעט ער איינע פאָרלאַגע, וואָנאַך דאַז רעוויזיאָנספערפאַהרען דעס דרייפוס-פּראָצעססעס דער שטראַפקאַממער אַבגענאָממען אונד דען פעראייניגטען קאַממערן דעס

קאססאציאָנסהאָפּעס איבערגעבען ווערדען זאָלל. יאַ, ד׳יא ראָטהע האַבען זיך ניכטס צו שולדען קאָממען לאַססען— אַבער דרייפוס דאַרף ניכט בעפרייט ווערדען, דעסהאַלב מוסס דאַז רעוויזיאָנספערפאַהרען דעם נאַנצען קאססאַציאָנסהאָפּע איבערלאַססען ווערדען.

עברי אנכי.

„שטראָמונגען אים יודענטהום“.

איבער דיעזעס טהעמאַ היעלט אַם 25. פּ. מ. דער בעריהמטע שריפטשטעללער אונד ציאָניסטישע פיהרער דר. מ אַ ק ס נ אָ ר ד ו י א אים וויענער מוזיקפּעראיינסזאאלע איינען פּאָרטראַג. טראָטץ דער ציעמליך האָהען איינטריטטספרייזע וואַר דיעזער זאַאל, דער איבער 5000 פּערזאָנען פאַססען קאַנן, איבערפּיללט. ניכט בלאָס ציאָניסטען, זאַ־דערן אויך אַנהאָנגער אַנדערער פּאַרטייען, פערטרעטער אַללער קלאַססען אינד שטאַנדע, וואַרען ערשיענען, אום דר. נאָרדויא צו האָרען. זיין פּאָ־טראַג יואַר ניכט בלאָס אין דער פּאָרם אייססערסט פּאָללענדעט אונד ווירקונגספּאָלל, זאָנדערן אויך אים אינהאַלט; זי נע ארגומענטע פּיר דען ציאָניזמוס אונד געגען דעססען געגנער וואַרען זאָ קראַפּטיג אונד איינדרינגליך, דאַס גאַר מאַנכער, דער ביז יעטצט איין געגנער דעם ציאָניזמוס וואַר, נון וועניגסטענס איינע אַנדערע מיינונג פּאָם ציאָניזמוס האַטטע אָדער גאַר גאַנץ צו דעמזעלבען זיך בעקעננטע. דער רוים אונזערעס בלאַטטעס געשטאַטטעט אונז ליידער ניכט, דיעזען אויסגעצייכנעטען פּאָרטראַג זיינעם וואָרטלויטע נאָך אַבצודרוקקען. וויר מיססען אונז דאַמיט בעגניגען, אונזערען לעזערן דען וועזענטליכען אינהאַלט דעסזעלבען מיטצוטהיילען.

דר. נ אָ ר ד ו י א פּאָרמולירטע צונאָכסט דיא אויפגאַבע דעם ציאָניזמוס, דער דאַנאַך שטרעבע, דען יודען, דיא זיך ניכט אַססימילירען וואָללען אָדער קאָננען, א י נ ע אָפּפענטליך־רעכטליך געזיכערטע היימשטאָטטע אין פּאַלאָסטינאַ אַנצואַווייזען, וואָ זיא זיך אין אינדיווידועללער, נאַציאָנאַלער אונד קולטורעללער בעציעהונג פּאָלל אויסלעבען קאָננען. ליידער בעפינדען זיך דיא גראָססטען געגנער דעם ציאָניזמוס אים יודענטהום זעלבסט — מהרסיך ומחריביך ממך יצאו — עס זינד דיעס אין ערסטער רייהע דיא יידישען מיל־ליאָנאָרע. אַנשטאַטט דאַס דיעזע דען ציאָניזמוס מאַטעריעלל אונטערשטיטצען זאָללטען, זינד זיא גאַר צום גראָססטענטהיילע אויסגעשפּראָכענע געגנער דעסזעלבען. זיא גלויבען צוואַר ניכט אַן דער געפאַהר דעם אַנטיסעמיטיזמוס; אַלליין, דערזעלבע ווירד אויך פּאָר איהרען פּאַלאָסטען ניכט האַלט מאַכען. עס גאַב איינמאַל אויך אין שפּאַניען יידישע פינאַנצאַריסטאָקראַטען, דיא אין מאַרמאָר־פּאַלאָסטען רעזידירטען — הייטצוטאַגע הונגערן איהרע נאַכקאָממען אַלס יידישע בעטטלער אין רומאָניען אונד אַנדערען לאָנדערן. אויך דען הייטיגען יידישען מיללי־אָנאָרען דראָהט דאַסזעלבע שיקקזאַל, ווענן זיא אין איהרער פיינדזעליגען שטעללונג געגען דען ציאָניזמוס פּערהאַררען ווערדען. דער ציאָניזמוס אַבער ווירד אויך אָהנע איהרע מיטהילפע זיין ציעל עררייכען.

דער פּאָרטראַגענדע גינג דאַנן צור בעשפּרעכונג דער צווייטען געגנערישען קלאַססע דעם ציאָניזמוס, דער „פ ר אָ ט ע ס ט ר אַ ב ב י נ ע ר“ איבער, אונד גייססעלטע אין שאַרפּען וואָרטען איהר פּאָרגעהען אונד איהרע האַלטונג. ער נאַננטע זיא „געמיינדעבעדיענסטעטע“, דערען בעדייטונג פיר דאַז יודענטהום גלייך נולל איזט. לעהרער אונד פיהרער דעם פּאָלקעס זינד זיא ניכט מעהר; דען אויפגעקלאָרטען יודען זינד זיא איין שפּאָטט, דען שטרענגגלייביגען איין אָרגערניסס. זיא האַבען עס ניכט פּערשטאַנדען, ביים פּאָלקע דיא קענטניסס דער העבראַאישען שפּראַכע, דער יידישען געשיכטע אונד דער יידישען טראַדיציאָן צו ערהאַלטען, זאָ דאַס דאַסזעלבע דעם יודענטהומע פּאָללשטאָנדיג ענטפּרעמדעט וואָרדען איזט. דיא יידישען רייכען, דיא איהנען אַמט אינד געהאַלט געבען, צייגען, וואַס זיא פּאָן איינעם יודענטהום האַלטען, דעסכען פּערטרעטער פּראָטעסטראַבבינער זינד, אינדעם זיא זיך אונד איהרע קינדער דער רייהע נאַך טויפען לאַססען. יעטצט מאַכען דיא פּראָטעסט־ראַבבינער דען רייכען דאַדורך דען האָף, דאַס זיא איהרע זאַלבונגספּאָללע שטיממע געגען דען ציאָניזמוס ערהעבען. דיעזער ציג דער פּיינדשאַפט געגען דיא עכטעסטע אונד טיעפּסטע בעוועגונג, דיא דאַז יידישע פּאָלק יע געקאַננט האַט, פעהלטע אונז ביזהער אים כאַראַקטערבילדע דער פּראָטעסט־ראַבבינער. יעצט איזט דאַז בילד פּאָללשטאָנדיג.

נאַכהער קאַם דר. נאָרדויא אויף דיא סאָציאַליסטען צו שפּרעכען. מיט דיעזען געגנערן דעם ציאָניזמוס פּערפּוהר ער אַם גלינדעסטען. ער בעטאָנטע, דאַס גערادע דיא יידישען סאָציאַליסטען דען ציאָ־יזמוס פריידיג בעגריססען מיססען. דאַז נאַציאָנאַלע יודענטהום, וויא עס דעם ציאָניזמוס פּאָרשוועבע, שטיממע אין זיינען זיטטליכען אונד סאָציאַלען גרונדציעלען פּאָללשטאָנדיג מיט דעם סאָציאַליזמוס איבעראיין. דאַז ערקלאָרט אויך דען אומשטאַנד, דאַס דיא וויססענשאַפטליכען בעגרינדער אונד דיא הערפּאָרראַגענדסטען פיהרער דעם סאָציאַליזמוס יודען זייען. דער סאָציאַליזמוס שטרעבע צוואַר איינע אינטערנאַציאָנאַלע פּערברידערונג דעם פּראָלעטאַריאַטס אַן, אַבער דיא נאַציאָנאַלען אונטערשיעדע קאָננע ער דאָך ניכט טילגען. פריהער אָדער שפּאָטער ווערדע דאַהער אויך אים סאָציאַליזמוס דאַז ראַססענגעפיהל עמפּאָרטויכען אונד דיא יידישען פּראָלעטאַריער ווערדען פּלאָטצליך דיא ענטדעקקונג מאַכען, דאַס דער אַנטיסעמיטיזמוס איינע גיפּטבליטהע זייא, דיא אויך אויף דעם סאָציאַליסטישען באָדען קראַפּטיג געדייהע. פיר דיא יודען גיבט עס נור א י י ן ר ע ט ט ו נ ג ס מ י ט ט ע ל: ד י א נ אָ צ י אָ נ אַ ל ע א ו נ ד ש ט אַ ט ל י כ ע וו י ע ד ע ר ג ע ב ו ר ט א י ן ד ע ם ל אַ נ ד ע א י ה ר ע ר אַ ה נ ע ן.

דיא רעדע נאָרדויאַ פאַנד אַללגעמיינע צושטיממונג אונד רייכען בייפאַלל. בעצייכנענד פיר דיא האַלטונג דער וויענער „יודענפּרעססע“ איזט עס, דאַס דיא מייסטען בלאָטטער פּאָן דיעזעס פּאָרטראַגע קיינע נאָטיץ גענאָממען האַבען.

איין קאָממערס צו עהרען נאָרדויא׳ס.

וויען, 26 יאַנואַר.

איינען ערהעבענדען אונד גלאַנצפּאָללען אַנבליקק באָט דער פּעסטקאָממערס, דען דיא ייד. אקאד. פּערבינדונגען אונד דיא פּעראיינינונג ייד. האָכשילער אויס גאַליציען „בר כוכבא“ צו עהרען דר. מאַקס נאָרדויא׳ס פעראַנשטאַלטעט האַט. דיא הונדערטקאָפּפיגע מענגע, דיא זיך אים זאַאלע דעם „האָטעל קאָנטינענטאַל“ איינגעפונדען האַט, דיא פּעסטליך געשמיקקטען דאַמען, דאַז ערנסטע געזיכט דער מאָננער, דיא בעגייסטערונג דער יוגענד ווירקטע זאָ בעצויבערנד אונד פּערפיהרעריש, דאַס זאָגאַר דיא געגנער, דיא זיך דער נייגיערדע וועגען איינגעפונדען האַבען, אום דען גראָססען מאַנן צו האָרען אונד צו זעהען, איהרע צווייפּעל אויפגעבען מוססטען, מיטגעריססען דורך דען שטראָם דער בעגייסטערונג. אַם עהרענטיש נאַהמען דיא מיטגליעדער דעם אקציאָנסקאָמיטעס, דיא גאָסטע אויס גאַליציען, דייטשלאַנד, רוססלאַנד, רומאָניען אונד אַלעקסאַנדריען אונד פּיעלע אויס דען וויענער האָכסטען קרייזען פּלאַטץ. אונטער אַנדערען בעמערקטע מאַן דען דאָצענטען דר. ג ר י נ פּ ע ל ד מיט זיינער פּרויא געמאַהלין, דער פּראָזידענטין דעם „פּעריענהיימס“, רעווערענט ה ע כ ל ע ר פּאָן דער ענגלישען באָטשאַפּט, באַראָן

מאנטיפעל, האָפּראטה קאררייס, אבגעאָרד. שטרויכער, שריפטשטעללער דר. סאדגער, שריפטשטעללער
ברייניז, ברוידעס, דער קאָררעספ. דעס „טהע שטאנדארד״
יוליוס פריי א.— מיט ברויזענדען האָכרופען בעגריססטע מאן
דיא צולעטצט ערשיענענען דר. הערצל מיט זיינער געמאה־
לין אונד דר. נאָרדויא. נאכדעם דער פּראָזעס רער „קדימה״ דיא
עדשיענענען גאָסטע בעגריססטע, בעלייכטעטע סטוד. יור.
עהרליך אוים דער „עבריה״ אין איינער פּעסטרעדע דען שטאנד־
פונקט דער ייד. סטודענטענשאַפט אונד וויעז אין בערעדטען
וואָרטען נאך, דאס נור אים ציאָניזמוס דאז
אלליינינע הייל דעם יודענטהומס ליעגע,
דא היער דיא יוגענד איהרע אידעאלע פינדען קאנן. דיא אנ־
וועזענדען בעקונדעטען דורך רייכען אפּפּלויס איהרע צושטימ־
מונג. דאנן בראכטע סטוד. מעד. מונק אוים דער „אוניטאס״
אייגען טאָאסט אויף דר. נאָרדויא אוים. ער בעטהייערטע אים
נאמען דער סטודענטענשאַפט דיא אנהאָנגליכקייט דעניעניגען
מאָנגערן געגענאיבער, דיא אללע איהרע קראַפט דעם יידישען
פאָלקע ווידמען אונד אלס לאָהן מאָגע איהנען דיענען, דאס
איהרע וואָרטע אויף איינען פרוכטבארען באָדען נעפאללען זינד,
אויף דען באָדען דער בעגייסטערטען יוגענד. ער שלאָסס מיט
איינעם האָך אויף דען גאסט דיעזעס אבענדס מאקס נאָרדויא.
קוים וואר דער אפּפּלויס אים זאאלע פערקלונגען, דא ערגריפף
דר. הערצל דאז וואָרט. ער קניפּפטע אן דען פּאָרטראג
נאָרדויא׳ס אן אונד מיינטע, דאס ער מיט דען גראָססען קאָנ־
צעססיאָנען, דיא ער דען סאָציאליסטען מאכטע, ניכט גאנץ אייג־
פערשטאנדען איזט. דענן דער ציאָניזמוס איזט איינע
אבהילפע פיר אללע קלאססען, היער פינדען זיך
אללע פארטייאונגען צוזאממען, דער רייכע וויא דער ארמע,
קאָנזערוואטיווער וויא פרייזינניגער. אללערדינגס איזט עס דעם
ציאָניזמוס דארום צו טהון, דען ארמען אין ערסטער רייהע
איין זיכערעס היים צו שאַפפען אונד דיא אָרמסטען דער יודען
— וועלכע, וויא היינע זאגט: מיט ארמוט, קראנקהייט, אונד
יודענטהום בעלאסטעט זינד — זיכער אונטערצובריננען. יע
מעהר יעמאנד דיעזעס צו ערדייכען זוכט, דעסטאָ גראָס־
סער זיין פערדיענסט. ער גלויבט, ניעמאנד זייא מעהר געאייג־
נעט, דיעזען אויפגאבען גערעכט צו ווערדען, אלס נאָרדויא,
דענן ער איזט ניכט בלאָס איין בעקאננטער שריפטשטעללער,
דען איין יעדער גוט קעננט, אבער אויך איין בעריהמטער ארצט
אונד אלס זאָלכער זוכט ער זיינע פאציענטען פאָן איהרען
קאָרפּערליכען לײדען צו היילען, אינדעם ער איהנען פרישע
לופט, לופטפעראָנדערונג — ציון — פּאָרשרייבט״. דיעזע אויס־
פיהרונגען ריעפען איינע אללגעמיינע בעגייסטערונג הערפאָר.
היערויף ערגריפף דר. נאָרדויא דאז וואָרט צו נאכשטעהענדען
אויספיהרונגען: ער גלויבטע, אנגריפפע פאָן זיינעם פריינדע
דר. הערצל צו האָרען, אונד אנשטאטט דעססען פערנאהם ער
נור לאָב. עס פרייט איהן דיעזעס דעסטאָ מעהר, אלס ער
הייטע געלעגענהייט האט, אללע פארטייאטטירונגען צוזאממען
צו זעהען, אונד דארום אויך דיא זיכערהייט דעס געלינגענס
דער ציאָניסטישען זאכע געוואָננען האט. דיא יוגענד, דיא ער
הייטע קעננען געלערנט האט, איזט איהם דיא בעסטע גאראנ־
ציע. ער זיעהט שאָן אין זיינעם גייסטיגען אויגע איינע שטראה־
לענדע אונד זיכערע צוקונפט דעם יידישען פאָלקעס, דאז ניכט
וויא הייטע אין פלייטשליכען גענישסען זיין אידעאל זוכט, זאָנ־
דערן אין דער ענטוויקעלונג זיינער גייסטיגען פאָהיגקייטען, אום
אלס מוסטערפאָלק דען אנדערען פאָראנצולייכטען. דאנק זיינעם
פריינדע דר. הערצל, דאס ער, דער פערלאָרענע זאָהן זיינעס
פאָלקעס, וויעדער זיין פאָלק געפונדען האט. דענן ענטפרעמדעט
אונד איזאָלירט פאָן זיינען שטאממעסגענאָססען פערבראכטע ער
זיינע שולצייט. איינען מאָכטיגען דראנג פיהלטע ער צור אל־
טען געשיכטע. דאז שיקקזאל דער העלאָטען אין שפּארטא
בילדעטע שטעטס דען געגענשטאנד זיינער געדאנקען, עררעגטע
אין זיינעם הערצען דיא געפיהלע דעם מיטליידס אונד ער
באללטע אָפט דיא פייסטע גענען איהרע פייניגער אונד בעדראָנ־
גער צוזאממען. שפּאָטער קאמען אנדערע איינדריקקע אונד דיא
יוגענדטרויימערייען וואורדען פערווישט. דיא צייט דער פּאָ־
ליטישען קאָמפּפע ווארען העראנגעבראָכען, דיא גלייכבערעכ־
טיגונג אללער קאָנפעססיאָנען פּראָקלאמירט אונד אויף דער
פאהנע דעם ליבעראליזמוס גראָסס געשריעבען. ער בעפאנד זיך
אין דען רייהען דער דייטשען, דענן ער וואוססטע ניכט, יא
ער אהנטע ניכט, דאס עס זיינען ברידערן שלעכטער ערגעהע
וויא איהם. זיא האטטען דאָך צוטריטט צו אללען אָמטערן —
וועניגסטענס דעם געזעטצע נאך, קאָמפּפטען מיט אין דעם בע־
פרייאונגסקאמפף דעס יאהרעס 1848 אונד ניעמאנד דאכטע
דאראן, דאס עס אגדערס ווערדען קאנן. מיט איינעם מאלע
דראנג דער נאמע „אנטיסעמיטיזמוס״ אין זיין ארבייטסציממער
איין. עס דורכצוקקטע זיין אינגערעס. איין עמפּאָרונגסרוף, איין
אויפוואללען זיינעס גאנצען בלו-עס ריעף דיעזעס געשפענסט
אין זייגעם הערצען הערפאָר. ער ליעף אויף דיא שטראססע,
האָפּפענד היער זיינע ברידער אין געשלאָססענען רייהען מיט
וואפפען אין דער האנד צו פינדען, אום איהרע עהרע, איהרע
גיטער צו פערטהיידיגען, אונד דא פאנד ער זיא געבייגט, זיך
דוקקענד, קריעכענד, יא זאָגאר יודען זעלבער אויף דיא זייטע
איהרער פיינדע, אין איהרען רייהען קאָמפּפענד. דא ערוואכטע
אין איהם דיא אלטע עראיננערונג אן דיא העלאָטען אונד איינע
דומפּפע רעזיגנאציאָן בעמאָכטיגטע זיך זיינער. ער שאָמטע זיך
זיינער אייגענען ברידער. אין דיעזער סיטואציאָן קאם צו איהם
דר. הערצל אונד ענטראָללטע איהם דיא ציאָניסטישע אידעע,
צייגטע איהם דאז יודענטהום אין דער געשטאלט דער שפּאר־
טאנער, ניכט דאז קריעכערישע אונד געבייגטע, נור דאז לע־
בענסקראָפטיגע, לעבענספאָהיגע, דאז נאך פרייהייט שטרעבענ־
דע. איינע שווערע לאסט פיעל איהם פאָם הערצען, וויא נייא
בעלעבט וואורדע ער. דענן עס גיבט קיינע גראָססערע קוואל
אונד פיין, אלס נאָטוועגדיגערווייזע זיך זיינעס פאָלקעס צו
שאָמען. יעטצט שוואנד דער דיכטער נעבעל דעם צווייפעלס
אונד פאָר זיינען אויגען צייגטע זיך דער קלארע האָריצאָנט
יונג-איזראעלס, דאז וויא איינע זאָננע שטראהלען ווירד. אונד
הייטע פאנד ער דערען בעשטאָטיגונג אונד דאפיר דאנקט ער
דער יוגענד אונד ווינשט דערזעלבען נאך שטודענטענארט איין
„Vivat erescat floreat״. איין מינוטענלאנגער אפּפּלויס
ענטשטאנד אים זאאלע, דיא טיכער וואורדען געשוועגקט, איין
יובעל, דער קיין ענדע נעהמען וואָללטע. זאָדאנן ערגריפף
סטוּד. פהיל. דוד ראָטהבלום אוים דער „בר כוכבא״ דאז
וואָרט צור העבראָאישען רעדע. רעדנער ווילל דורך דען קלאנג
דער העבראָאישען שפּראכע דעם אבענד איין נאציאָנאלעס
געפּראָגע פערלייהען. יעטצט איזט נון דיא צייט —זאגט ער—
אין וועלכער מאן זיך ניכט מעהר אונזערעס יודענטהומס
שאָמט אונד וויר מיססען עס נעשטעהען, דאס אונזערע פיה־
רער פיעלעס דאצו בייגעטראגען האבען. בייא דען יודען ווירד
דען גראָססען מאָננערן קיין מאָנומענט אוים ערץ אונד שטיין
ערריכטעט, זאָנדערן אים הערצען איינעם יעדען לעבט דאז
געפיהל דער דאנקבארקייט אונד פערעהרונג, דיא וויר הייטע
אונזערעם גאסטע דר. נאָרדויא בעקונדען. ער שליעססט מיט
איינעם אפּפּעלל אן דיא יוגענד, דאס זיא יידישע געשיכטע אונד
דיא העבראָאישע שפּראכע שטודיערע, אום מיט גאנצעם הער־
צען איהרעם פאָלקע דיענען צו קאָננען. רעדנער ווירד פיר זייגע
גייסטרייכען אויספיהרונגען דורך צושטיממונגען אונד אפּפּלויס

אונטערבראָכען. פֿאָן דר. נאָרדויא ווירד ער מיט איינעם „יישר כחך“ בעגליקקווינשט, דער נעבענבייא בעמערקטע, דאס דיא שפאנישע אויסשפראכע זיך שאָנער אנהאָרט. עס ווארדע ראנן דעם העררן ל. טויבעס, דער אלס דעלעגירטער דעם „בית ישראל“ אויס קאָלאָמעא ערשיענען וואר, דאז וואָרט ערטהיילט. דערזעלבע איבערבראכטע צווייא עהרענדיפלאָמע פֿיר דר. הערצל אונד דר. נאָרדויא, וועלכע זיין פֿעראיין איהנען אלס עהרענמיטגליעדער איבערזענדעט האט. דעם דר. הערצל איבעררייכטע ער דאסזעלבע אייגענהאָנדיג אונד דא זיך דר. מאקס נאָרדויא שאָן ענטפֿערנט געהאבט האט, איבערגאב ער עס דעם פֿאָרשטאנדע דעם גאליצ. סטודענטענפֿעראיינעס „בר כוכבא“, דיא עס אם נאָכסטען טאגע אין איינער דעפוטאציאָן, בעשטעהענד אויס קאנד. כעם. קרוה, סטוד. פֿהיל. ראָטהבלום, קאנד. טעכנ. ראָזטהאל אונד דעם שרייבער דיעזער צייל(ע)ן, דעם דר. מאקס נאָרדויא איבערגאבען. אלס לעטצטער רעדנער שפראך דר. ווייל, וואָרויף דער אָפֿפֿיציעללע טהייל דעם קאָממערסעס געשלאָססען ווארדע. דיא לוסטיגע יוגענד בליעב נאָך בייא איינער געמיטהליכען קנייפע ביז $1\frac{1}{2}$ אוהר בייזאממען. דער איינדרוקק דיעזעס אבענדס ווירד איין אונערלאָשליכער בלייבען.

phil. B. Margulies.

אָריגינאַל-קאָררעספאָנדענצען.

סטאַניסלויא. דער צווערגהאַפֿטע קאָרפער ווירד צום הערקולעס. דער ציאָניזמוס מאכט היער ריעזיגע פֿאָרטשריטטע, דער היעזיגע פֿעראיין „ארץ ישראל“ גלייכט איינעם אמייזענהאָרטע, וואָ אללעס פֿלייססיג ארבייטעט אונד זיין שערפֿליין צום בויא בייאטראָגט, אָדער בעססער געזאגט איינעם ביענענהויזע. דער איינע ברינגט וואכס, פֿאָרדערט דאז מאטעריעללע, דער צווייטע ברינגט האָניג צור העבונג דעם קולטורעללען. אונזער פֿעראיין צאָהלט צירקא פֿינפֿהונדערט מיטגליעדער אונד בעזיטצט איינע רייכהאלטיגע ביבליאָטהעק אין העבראָאישער, דייטשער אונד פאָלנישער שפראכע, וועלכע גראָססטענטהיילס זעהר וויכטיגע ווערקע ענטהאָלט. אין לעטצטער צייט האט זיך דער ציאָנסגעדאנקע היער עמפאָרגעשוואונגען, דאנק דען בעמיהונגען דעם פראָזידענטען העררן דר. ש. שור. צור פֿאָרדערונג אונזערער הייליגען אידעע האט אבער דאז אונלאָנגסט אונטער דעם פראָזידיאום דעם העררן דר. ראובן יאָנאס זיך געבילדעטע „קרייז־קאָמיטע“ בעדייטענד בייגעטראגען, וועלכעס דיא אויפֿגאבע האט, אללע קליינערע פֿעראיינע אין דער סטאניסלויער אומגעבונג צו אָרגאניזירען אונד איבעראלל צו אגיטירען, וואָ זיך דיאָ אגיטאציאָן אלס נאָטהווענדיג ערוויעז. איהם זינד נייגרינדונגען פֿאָן פֿעראיינע אום סטאניסלויא צו פֿערדאנקען, אונד אויך אין אונזערער שטאדט ווארדע אויף פֿעראנלאססונג דיעזעס קאָמיטעס איין ציאָניסטישער פֿרויען־פֿעראיין אונטער דעם נאמען „רחל“ געגרינדעט אונד איין פֿעראיין דער האנדעלס- אונד געווערבע-אנגעשטעללטען פֿיר דען ציאָניזמוס געוואָננען.— אויך אין קולטורעללער בעציעהונג צייגט היער דער ציאָניזמוס עגאָרמען ערפֿאָלג. דער אים בעוואוססטלאָזען צושטאנדע דאליעגענדע קראנקע יודע, פֿאנגט אן מיט דער ערפֿאהרונג זיינער קאָרפערליכען ליידען צוגלייך זיינע גייסטיגען געברעכען איינצוזעהען. זאָ האט זיך זייט קורצער צייט אים פֿעראיינע „ארץ ישראל“ איין קלוב אונטער דעם נאמען „שפה ברורה“ געבילדעט, דעססען טענדענץ דיא פֿערברייטונג דער העבראָאישען שפראכע אונד ליטעראטור איזט, אונד צוואר דורך העבראָאישע פֿאָרטראָגע אונד צוזאממענקינפֿטע, דיא איינינע מאל אין דער וואָכע שטאטטפֿינדען, אום זיך אים העבראָאיש-שפרעכען צו איבען. אם 26. פֿ. מ., חמשה עשר בשבט, פֿעראנשטאלטעטע דער „שפה ברורה“-קלוב איינע פֿערזאממלונג בעהופֿס גרינדונג איינער „חברה ש״ס“ אונטער זיך אונד דיא קלובס-טהאָטיגקייט מיט דער פֿערטהיילונג איינצעלנער טראקטאטע אן דיעיעניגען מיטגליעדער, וועלכע זיך פֿערפֿפֿליכטען איהרע אויפֿגאבע צו ערפֿיללען, איינצולייטען. דיא פֿערזאממלונג געשטאלטעטע זיך אימפאָזאנט. עס שפראכען דיא העררן דר. שור, וואונדערמאנן, פֿייגער אונד פֿאהן אויס האליטש, לעצטערער שפראך העבראָאיש איבער דיא בעדייטונג דער תורה פֿיר דען ציאָניזמוס או. ז. וו. דער בייפֿאלל וואר ענטהוזיאסטיש. ענדליך שפראך דער גרייזע הר. בערנפֿעלד אונד טרוג דיא ערסטע „משנה“ דעם תלמוד פֿאָר, אן וועלכער ער איינע אינטערעססאנטע וויססענשאפֿטליכע אבהאנדלונג קניפֿפֿטע. דר. שור בעאנטראגטע, דאס מאן איינען טאג דער וואָכע פֿיר דיא צוזאממענקונפֿט דער מיטגליעדער פֿעסטזועטצען זאָ״ל, אום איבער איינען תלמוד-אבשניטט צו דיספוטירען. „דאז וואר איינע יידישע פֿערזאממלונג“, זאגטע יעדער פֿריידיג בערוישט פֿאָם איינדרוקקע דעם אבענדס, אונד אין דער טהאט גלויבע איך, דאס סטאניסלויא דיא ערסטע שטאדט אין אָסטעררייך איזט, וועלכע זאָלכע ערפֿאָלגע אויף ציאָניסטישעם געביעטע אויפֿווייזען קאנן.

R. Fahn.

דראהאביטש. דיא ציאָניסטישע בעוועגונג האט אין אונזערער שטאדט איינען נייען ערפֿאָלג צו פֿערצייכנען, דער דעם וואָהלבעקאננטען „טיסמעניצער מגיד“, ר׳ שלמה שוססהיים, צו פֿערדאנקען איזט. דערזעלבע היעלט נאָמליך אם 24. פֿ. מ. היער בבית-המדרש של הר׳ זעליג לויטערבאך איינען פֿאָרטראג איבער דען ציאָניזמוס אונד בעוויעז אונטער ציטירונג צאהלרייכער שטעללען אויס תלמוד אונד מדרשים, דאס יעדער וואהרער יודע ציאָניסט זיין מוסס. זיינע וואָרטע איבטען אויף דיא צאהלרייך פֿערזאממעלטען, פֿאָרציגליך אויס אָרטהאָדאָקסען בעשטעהענדען צוהאָרער איינען זאָלך׳ מאָכטיגען איינדרוקק אויס, דאס גלייך דארויף איין „פֿעראיין „ציון“ פֿיר אָרטהאָדאָקסע“ געגרינדעט ווארדע. מאָגע דערזעלבע בליהען אונד געדייהען!—

L.

בערלין. אם 27. פֿ. מ. היעלט היער ה׳ דר. מאקס נאָרדויא אים פֿעענפאלאסטע איינען פֿאָרטראג איבער דען ציאָניזמוס. איבער 4000 פערזאָנען אויס אללען שטאָנדען אונד שיכטען האטטען זיך איינגעפֿונדען, אום דיעזען גלאָנצענדען רעדנער אונד אייפֿריגען ציאָניסטען צו האָרען. אין טרעפֿפֿליכער וויזע ערערטערטע דר. נאָרדויא דיא ציעלע אונד בעשטרעבונגען דעם ציאָניזמוס, אין ווארמעמפֿפֿונדען וואָרטען, דיא אינס הערץ איינעס יעדען צוהאָרערס געדרונגען זינד. דען בעדריקקטען, ארמען יודען אין פאלאָסטינא איינע אָפֿפֿענטליך-רעכטליך געזיכערטע היימשטאָטטע צו שאפֿפֿען, אן דער זיא זיך אינדיווידועלל אונר נאציאָנאל אויסלעבען קאָננטען — דאז איזט דאז הויפטציעל דער ציאָניסטען. דאז הינדערניסס דיעזער בעשטרעבונגען זייא דאז „אָפֿפֿיציעללע יודענטהום“ זעלבסט, זאָווייט עס זיך אין דען פראָטעסטראבבינערן פֿערקאָרפערט אונד דיא יידישען רייכען. געגען דיעזע, געגען דיא יידישען מילליאָנאָרע, „דיא ציפֿפֿערן אויף צווייא ביינען“, פאָלעמיזירטע דער רעדנער לעבהאפֿט. דיעזע מערקען אללערדינגס ניכטס פֿאָם אנטיסעמיטיזמוס, דענן זיא געהאָרען דען בעפֿאָרצוגטען קלאססען, יא דער אריסטאָקראציע אן. גרונד אונד שטיטצע פֿינדע דער ציאָניזמוס אבער אים יידישען מיטטעלשטאנדע אונד אין דער יידישען אינטעלליגענץ; דיא בעוועגונג איזט איבער דיא גאנצע ערדע פֿערברייטעט, ערשטארקע פֿאָן טאג צו טאג מעהר אונד ווערדע פֿאָן ערלייכטעטען הערשערן גוטגעהייססען. אן דערען ענדליכעם זיעגע זייא ניכט צו צווייפֿעלן. דיעזע אויספֿיהרונגען בילדעטען דען וועזענטליכען אינהאלט פֿאָן דר. נאָרדויא׳ס פֿאָרטראג, דער מיט ברויזענדעם בייפֿאלל אויפֿגענאָממען ווארדע.

L. Edelmann.

דיא דרייפוס־אפפארע.

„דיא וואהרהייט איזט אויף דעם וועגע", זאגטע זאלא אין זיינעם דענקווירדיגען שרייבען. אבער דיעזער וועג שיינט זעהר וויט אונד בעשווערליך צו זיין. ביז הייטע איזט זיא נאך ניכט אן דער ריכטיגען שטעללע אנגעלאנגט. „דיא ליגע האט קורצע ביינע", בעזאגט איין אלטעס שפריכווארט, אבער דיעזע ביינע שיינען זעהר געשיקקט צו זיין. הונדערטע מאלע איזט דיא ליגע בערייטס אין דער דרייפוס־אפפארע צו באדען געווארפען ווארדען, אבער זיא שטעהט אימּמער וויעדער אויף, איהר דראהענדעס הויפט ערהעבענד. מאן איזט בייגאהע דער פערזוכונג אויסגעזעטצט, אן דעם ענדליכען זיעגע דער וואהרהייט צו צווייפעלן.

דיא מיטטעל אונד מיטטעלכען, דערען זיך דיא דרייפוס־פיינדע בעדיענען, ווערדען אימּמער בארנירטער אונד ניעדערטראכטיגער. צוערסט פערזוכטע מאן עס מיט דען קריעגסמיניסטערן, וועלכע צוערסט פיר דיא רעוויזיאן זיך ערקלארטען, אום דאנן מיט בעשטיממטהייט צו פערזיכערן, זיא האבען אויס דען אקטען דיא איבערצייגונג געוואננען, דאס דרייפוס שולדיג איזט. אלס דיעזעס גויקעלשפיעל ניכט געלאנג, קאם מאן מיט דעם פרעזידענטען דעם קאססאציאנסהאפעס. דיעזער שטעללטע זיך נון אן דער שפיטצע דער אנטירעוויזיאניסטען אונד מאן קאנן איהם דאז צייגניסס ניכט פערזאגען, ער בעטרייבט זיינע זאכע נאך פיעל אבשייליכער אונד ניעדערטראכטיגער, אלס קאוואניאק, דרימאן אונד ראשעפארט. קיין טאג פערגעהט אהנע דאס ער אין זיינעם לייבבלאטטע „עכא דע פאריס" מיט נייען פערדאכטיגונגען קאממע, דיא נור פאן איינעם הירנפערבראננטען קאפפע ערדאכט ווערדען קאננען. באלד הייססט עס, דער קאססאציאנסהאף פפלעגטע אימּמער דען אבערראבבינער פאן פראנקרייך **צדוק קאהן** צו פערשטאנדיגען, ווענן ירגענד יעמאנד צו אונגונסטען דרייפוס צייגענשאפט אבגעלעגט האטטע, דאמיט דערזעלבע געגענמאססרעגלען טרעפפע; איין אנדערעס מאל וויעדער זאלל דער קאססאציאנסהאף דען פערטרעטערן דער פרעמדען מאכטע דאז ערגעבניסס דער אונטערזוכונג מיטגעטהיילט האבען. באלד ווערדען נייע שפיאנאשע־אפפארען ענטדעקקט, באלד געלאנגען נייע ענטהיללונגען אן דען טאג. קורץ, דיא סיטואציאן ווירד אימּמער פערוואררענער אונד אונקלארער, זא דאס דער שליעססליכע אויסגאנג גאר ניכט אבצוזעהען איזט.

דיא פערדאכטיגונגען דעם צוריקגעטרעטענען סענאטספרעזידענטען האבען דיא רעגיערונג פעראנלאססט, איינען געזעטצענטוואורף איינצובירנגען, וואנאך דאז רעוויזיאנספערפאהרען דער שטראפקאממער דעם קאססאציאנסהאפעס אבצונעהמען אונד דען פעראייניגטען קאממערן דעסזעלבען אבצוגעבען זייא. ווירדע דיעזעס געזעטץ אנגענאממען, זא ווארע דיא רעוויזיאן בעגראבען. דיא פעראייניגטען קאממערן בעשטעהען אויס 78 מיטגליעדערן אונד מאן קאנן זיך נאך דען ביזהעריגען ערפאהרונגען לייכט פארשטעללען, וויא דיא ענטשיידונג דארט אויספאללען ווירדע, יעדענפאללס דירפטע דיא אנגעלעגענהייט דאמיט אויף דיא גראססע באנק געשאבען ווערדען.

אלליין, דיא פריינדע דער רעוויזיאן דירפען ניכט פערצווייפעלן, יע שטארקער דיא וואהרהייט בעקאמפפט ווירד, דעסטא זיכערער ווירדע זיא צום זיעגע געלאנגען אונד דעסטא גלאנצענדער ווירד דיעזער זיעג זיין. (זיעהע לעטצטע נאכריכטען.)

פאליטישע רונדשויא.

דער רייכסראטה איזט וויעדער פערטאגט! דיא רעגיערונג ציעהט עס פאר, מיט דעם פאראגראף 14 צו רעגיערען, אנשטאטט זיך אים רייכסראטהע אבצומיהען, דעססען טהאטיגקייט יעדענפאללס דורך דיא אבשטרוקציאן לאהמגעלעגט וואר. אין איינער דער לעטצטען זיטצונגען קאם עס אויך צו איינער סצענע, דיא אן דיא סצענען פאם נאוועמבער 1897 ערייננערטע. דער טשעכישע זשורנאליסט פעניזעק האט פאן דער גאלעריע אויס איינען צווישענרוף געמאכט. זאפארט איילטע אבגעארדנעטער וואלף אויף דער גאלעריע אונד פערזוכטע דען זשורנאליסט פאן דער לאשע הערויסצוצערען; דיא טשעכישען זשורנאליסטען קאמען איהרעם קאללעגען צו הילפע, אויך מעהרערע טשעכישע אבגעארדנעטע איילטען הינצו, עס ענטשטאנד באלד איין רעגעלרעכטעס האנדגעמענגע, וואביא אבגעארדנעטער וואלף איינע טיכטיגע פארציאן שלאגע קריעגטע. ערסט דעם איינגרייפען מעהרערער אבגעארדנעטען אונד דער ארדנער געלאנג עס, דיא שטרייטענדען פאן איינאנדער צו רייססען אונד דיא רוהע וויעדער הערצושטעללען. — אין איינער דער נאכסטען זיטצונגען האלטע זיך דיא רעגיערונג וויעדער איינע ניעדערלאגע, אונד צוואר בייא דער בעראטהונג איבער דאז **דיענערגעזעטץ**. דיא רעגיערונג וויינשטע נאמליך, דאס דאז געזעטץ ערסט אם טאגע דער סאנקציאן אינס לעבען טרעטען זאלל, דיא אפפאזיציאן הינגעגען בעהארטע דארויף, דאס דאז געזעטץ מיט ריקקווירקענדער קראפט שאן אם 1. יאנגער 1899 אין קראפט טרעטע. בייא דער אבשטיממונג ווארדע דער אנטראג דער אפפאזיציאן מיט 150 געגען 149 שטיממען אנגענאממען. דאז וואר אויך דיא לעטצטע זיטצונג דעס אבגעארדנעטענהויזעס. טאגס דארויף ווארדע דער רייכסראטה פערטאגט.

— **דיא פערטאגונג דעס רייכסראטהעס** איזט פאן אללען פארטייען פאראויסגעזעהען ווארדען אונד ערעגטע דארום ניכט דיא גערינגסטע איבערראשונג. נון האט דיא רעגיערונג „פרייע האנד" אונד ווירד דען אויסגלייך, דאז בודשעה, דאז רעקרוטענגעזעטץ עטצ. מיט הילפע דעם פאראגראפען 14 דורכפיהרען. דיא אסטעררייכער דירפען זיך דארויף געפאססט מאכען, דאס יעטצט איינע קאנסטיטוציאנסלאזע צייט פאן לאנגערער דויער הערראנבריכט. אב זיא דאז זא רוהיג הינגעהמען ווערדען, בלייבט אבצוווארטען. עבענזא מוסס אבגעווארטעט ווערדען, אב דיא רעגיערונג דיא פארלאמענטסלאזע צייט דאצו בעניטצען ווירד, מיט דען פארטייען אין פערבינדונג צו טרעטען, אום דען איננערען ווירען דאך ענדליך איין ענדע צו מאכען: אדער ווירד זיא זיך דאמיט בעגניגען, מיט דעם § 14 לוסטיג צו רעגיערען, אהנע זיך בעציגליך דער צוקונפט דען קאפף צו צערברעכען.

— דיא פארטייען דעס אבגעארדנעטענהויזעס האבען נאך דער פערטאגונג דעסזעלבען זיטצונגען אבגעהאלטען אונד אן איהרע וואהלער קונדמאכונגען אונד מאניפעסטע ערלאססען. דיא מאיאריטאט האלט וייטער פעסט צוזאממען — אויף וויא לאנגע, בלייבט אללערדינגס אבצוווארטען — אונד אויך אונטער דען אפפאזיציאנעללען פארטייען מאכט זיך דער געדאנקע געלטענד, דיא אייניגקייט וויעדערהערצושטעללען אונד געמיינזאם פארצוגעהען.

— **דיא לאנדטאגע** זאללען דעמנאכסט איינבערופען ווערדען. נאכדעם דער רייכסראטה פערטאגט ווארדען איזט, ווירד נון דער שווערפונקט דער פאליטיק נאך דען לאנדעסשטובען פערלעגט ווערדען: אויך דא זינד העפטיגע קאמפפע צו ערווארטען, שפעציעלל אין באהמען, מאהרען אונד שלעזיען.

— **דיא אויסגלייכספערהאנדלונגען** צווישען דער אונגארישען רעגיערונג אונד דער אונגארישען אפפאזיציאן געהען ניכט זא לייכט פאן שטאטטען, וויא אורשפרינגליך אנגענאממען ווארדען איזט. אים געגענטהייל, דיא געגענזאטצע האבען זיך יעטצט נאך מעהר צוגעשפיטצט. דער קאיזער האט דען אבגעארדנעטען קאלאמאן פאן **שעלל** צו זיך בערופען אונד ערמאכטיגטע איהן, זיך אן דען קאמפראמיספערהאנדלונגען צו בעטהייליגען. אללגעמיין ווארדע דיעס דאהין אויפגעפאססט, אלס אב **שעלל** צום מיניסטער־פרעזידענטען דעזיגנירט ווארדען זייא. אין דיעזעם פאללע וואר דיא אפפאזיציאן געניינט, זאפארט דיא אבשטרוקציאן אויפצוגעבען, דא דיא פערזאן שעלל'ס איהנען געוואהר גענוג איזט, דאס אללעס פערשפראכענע

אויך ערפֿיללט ווערדען ווירד. נאַכדעם אבער אַבגעאָרדנעטער שעלל איהנען ניכט פֿערזיכערן קאָננטע, דאַס ער נאַכפֿאָלגער דעם באַראָן באַנפֿפֿי ווערדען ווירד, דא דער קאיזער היעראיבער נאָך קיינע ענטשיידונג געטראָפֿפֿען האַט, זאָ בעהאַררט דיא אָפּפּאָזיציאָן ווייטער אויף איהרער פֿאָרדערונג, באַראָן באַנפֿפֿי מאָגע באַלד צוריקקטרעטען אונד זיין נאַכפֿאָלגער דיא קאָמפּראָמיסספֿערהאַנדלונגען צו ענדע פֿיהרען. עס פֿערלויטעט, דאַס דער קאיזער דעמנאָכסט נאָך בודאַפּעסט קאָממען ווירד, אום אַן אָרט אונד שטעללע דיעזע שוויעריגע קריזע צו לאָזען. איינעם שטעהט פֿעסט, דאַס איין מיניסטערוועכסעל אין אונגאַרן אונפֿערמיידליך איזט.

— אין בולגאַריען האַט זיך איין מיניסטערוועכסעל פֿאָללצאָגען. דאַז מיניסטעריאום סטאָילאָוו איזט צוריקקגעטרעטען אונד אַן דעססען שטעללע טראַט איין קאַבינעט אונטער דעם פּראָזידיאום דעם עהעמאַליגען מיניסטערס גרעקאָוו. דיא אורזאַכע דעם מיניסטערוועכסעלס ווירד אין דער מיינונגספֿערשיעדענהייט צווישען דעם פֿירסטען אונד דער רעגיערונג בעציגליך דעם פֿערטראַגעס מיט דער אָריענטבאַהן אַנגעגעבען. עס איזט יעדאָך איין אָפֿפֿענעס געהיימניסס, דאַס דיא נייערדינגס אין מאַצעדאָניען צו טאַגע טרעטענדען אונרוהען אונד אויפֿשטאָנדע דיא מיניסטערקריזע הערבייגעפֿיהרט האַבען. דיא בולגאַרישע רעגיערונג וואָללטע אַנשיינענד דיעזע אויפֿשטאָנדע אונטערשטיטצען, ווייל זיא דאַפֿאָן פֿאָרטהיילע פֿיר בולגאַריען ערהאָפֿפֿטע. פֿירסט פֿערדינאַנד אַבער, וועלכער גאַניץ גוט ווייססט, דאַס דיא מאָכטע עס יעטצט ניכט גערנע זעהען, ווענן עס אויף דער באַלקאַנהאַלבאינזעל גאָהרט אונד שפּעציעלל זייט דער אַבמאַכונג צווישען אָסטעררייך אונד רוססלאַנד דיעזעלבען פֿעסט ענטשלאָססען זינד, דיא באַלקאַן־שטאַאַטען פֿאַר אַנגריפֿפֿע געגען דיא טירקייא אַבצוהאַלטען, וואַר דיעזען בעשטרעבונגען דער רעגיערונג אַבגענייגט. דיעזע מיינונגספֿערשיעדענהייט פֿיהרטע צום מיניסטערוועכסעל.

— אין רומאָניען זינד אין לעטצטערער צייט אַן פֿיעלען געגענדען בויערנרעוואָלוציאָנען אויסגעבראָכען, דיא איינען זעהר ערנסטען כאַראַקטער האַטטען. דיא רעגיערונג מאַכט אללע אַנשטרענגונגען, דיא רוהע וויעדער הערצושטעללען, ביזהער אָהנע ערפֿאָלג.

— אויף דען פֿיליפּפּינען־אינזעלן איזט עס בערייטס צו בלוטיגען צוזאַממענשטאָססען צווישען דען אַמעריקאַנישען טרופּפּען אונד דען אויפֿשטאָנדישען געקאָממען. איבער דען אויסגאַנג דערזעלבען ווידערשפּרעכען זיך דיא בעריכטע איינאַנדער. נאָך איינער וועריזיאָן זאָללען דיא אַמעריקאַנער, נאָך איינער אַנדערען דיא פֿיליפּפּינער געזיעגט האַבען, יעדענפֿאַללס האַבעןביידע גראָססע פֿערלוסטע ערליטטען. — וויא אויס וואַשינגטאָן בעריכטעט ווירד, דירפֿטע דער סענאַט דיא אַננאַהמע דעס פֿריעדענספֿערטראַגעס מיט שפּאַניען פֿערוויינערן. דער סענאַט איזט נאָמליך געגען דיא אָקקופּירונג דער פֿיליפּפּינען.

קראָניק.

(קראַקויא.) פֿאָריגע וואָכע פֿאַנד אין וויען איינע קאָנפֿערענץ דעס פֿאָם באַזעלער קאָנגרעסס איינגעזעטצטען אַקציאָנסקאָמיטעס שטאַטט. דיא מיטגליעדער דעס וויענער אַקציאָנסקאָמיטעס ערשטאַטטעטען בעריכט איבער איהרע טהאָטיגקייט זייט דעם צווייטען קאַנגרעססע מיט בעזאָנדערער בעריקקזיכטיגונג דער פּאָליטישען עראייגניססע. עס וואורדע דאַנן איבער דיא צו שאַפֿפֿענדע נייע אָרגאַניזאַציאָן בעראַטהען, דורך וועלכע עטוואַאיגע מיססברייכע אונד פֿאָלשונגען בייא דען וואַהלען אונמאָגליך געמאַכט ווערדען זאָללטען. דיא פֿאָרלאַגען בעציגליך גרינדונג דער קאָלאָניאַלבאַנק וואורדען גענעהמיגט. דעם אַבגעאָרדנעטער דר. גאַסטער אין לאָנדאָן וואורדע דיא פֿאָללמאַכט צור אונטערצייכנונג דער בייא דער רעגיסטרירונג אונד אינקאָרפּאָרירונג דער באַנק נאָטהיגען אורקונדען ערטהיילט. דאַז באַנקשטאַטוט וואורדע גענעהמיגט. אַלס סובסקריפּציאָנסטערמין וואורדען דער 28., 29. אונד 30. מאָרץ אַנגעגעבען. אַן דיעזען טאַגען ווירד דיא סובסקריפּציאָן אין דער גאַנצען וועלט ערפֿאָלגען. דר. לעאָפּאָלד קאַהן ערשטאַטטעטע בעריכט איבער דיא טהאָטיגקייט דער קולטורקאָממיססיאָן. עס וואורדע פֿעסטגעזעטצט דאַס דיא אויפֿגאַבען דערזעלבען זיך פֿאָרלייפֿיג אויף דיא פּפֿלעגע דער העבראָאישען שפּראַכע, דער יידישען געשיכטע אונד ליטעראַטור בעשראָנקען זאָללען. שליעססליך וואורדע אים הינבליקקע אויף דיא אין דיעזעם יאַהרע פֿריה איינטרעטענדען יידישען פֿייערטאַגע בעשטיממט, דאַס דער קאָנגרעסס אַם 15. אויגוסט ערעפֿפֿנעט ווערדען זאָללע. דערזעלבע ווירד וויעדעראום אין באַזעל שטאַטטפֿינדען.

(קראַקויא.) וויר האַבען אונלאָנגסט בעריכטעט, דאַס אין וויען אים אַבגעלויפֿענען יאַהרע 4000 יודען צום קריסטענטהום איבערגעטרעטען זינד. זייטענס דער קולטוסגעמיינדע ווירד נון דיעזעם ווידערשפּראָכען, נאָך איהרער אַנגאַבע בעטרוג דיא צאַהל דער יודענטויפֿען אים יאַהרע 1898 : 465. דאַז אַלליין איזט אַבער שאָן איינע אַללצו האָהע ציפֿפֿער. אונד רעכנעט מאַן דאַצו דיא צאַהלרייכען קנאַבען, אַן וועלכען דיא בעשניידונג ניכט פֿאָרגענאָממען ווירד, זאָ שטייגט עבען דיא ציפֿפֿער דער יודענטויפֿען אינס אונגעהייערע.

(קראַקויא.) פֿאַר דעם וויענער קאַססאַציאָנסהאָפֿע פֿאַנד פֿאָריגע וואָכע דיא פֿערהאַנדלונג איבער דיא בעשווערדע דעס חיים אונד סאַלאָמאָן פֿאָרבער שטאַטט, וועלכע בעקאַננטליך וועגען דער בעשולדיגונג, איינען בויער טאָדגעשלאַגען צו האַבען, פֿאָם קראַקויער שווּאורגעריכט, ערסטערער צו 7 יאַהרען, לעטצטערער צו איינעם יאַהרע פֿעראורטהיילט וואורדען. דיא בעשווערדע פֿערטראַט דר. ראָזענבלאַטט. דער קאַססאַציאָנסהאָף האָב דאַז אורטהייל בעציגליך סאַלאָמאָן פֿאָרבער אויף אונד אָרדנעטע איינע נייע פֿערהאַנדלונג אַן. בעציגליך דעם חיים פֿאָרבער וואורדע דיא בעשווערדע פֿערוואָרפֿען, זיינע שטראַפֿע יעדאָך פֿאָן 7 אויף 4 יאַהרען העראַבגעזעטצט.

(קאָלאָמעאַ.) אַם 31. יאָננער אונד אַם 1. פֿערברואַר פֿאַנדען היער דיא קאָנפֿערענצען זאָממטליכער אַן דען באַראָן הירש־שטיפֿטונגסשולען אַנגעשטעללטען לעהרער שטאַטט. עס וואורדען מעהרערע בעשליססע געפֿאַססט, וועלכע פֿיר דיא ענטוויקקלונג דיעזער שולען פֿאָן גראָססער בעדייטונג זיין ווערדען. וויר בעהאַלטען אונז פֿאָר, אויף דיעזעלבען נאָך צוריקקצוקאָממען.

(בראָדי.) העררר ס. בורשטין איזט צום פּראָזידענטען דער היעזיגען האַנדעלסקאַממער וויעדערגעוואָהלט וואָרדען.

(וויען.) דער פּראָזידענט דער איזראַעליטישען קולטוסגעמיינדע, קאיזערליכער ראַטה היינריך קלינגער, ערהיעלט פֿאָם קאיזער דען אָרדען דער אייזערנען קראָנע דריטטער קלאַססע.

(וויען.) דיא „איזראַעליטישע אַלליאַנץ" האַט קירצליך איבער דיא פֿאָן איהר אים פֿאָריאַהרע אַנלאָססליך דער יודענעקסצעססע אין גאַליציען דורכגעפֿיהרטען הילפֿסאַקציאָן בעריכט ערשטאַטטעט. אוים פֿערר איינסמיטטעלן וואורדען 3000 פֿל. בעוויללינט, איין אויפֿרוף בראַכטע שפּענדען אים בעטראַגע פֿאָן 60000 פֿל. (דאַרונטער 20000 פֿל. פֿאָן דער פּאַריזער אַלליאַנץ). דיעזע בעטראָגע וואורדען אונטער 645 פֿאַמיליען, דיא דורך דיא עקסצעססע איהרע עקסיסטענץ איינגעביססט האַבען, פֿערטהיילט.

(ברינן.) דער היער אַם 13. פֿ. מ. פֿערשיעדענע ה' בערנהאַרד מאָרגענשטערן האַט פֿיר וואָהלטהאָטיגע צוועקקע 166,000 פֿל. הינטערלאַססען. ער פּפֿלעגטע אַלליאָהרליך 20000 פֿל. פֿיר הומאַניטאָרע צוועקקע צו שפּענדען.

(בודאַפּעסט.) דעם סטאַטיסטישען אויסווייזע צופֿאָלגע וואורדען היער אים מאָנאַטע דעצעמבער 1898, 29 עהען צווישען יודען אונד קריסטען געשלאָססען.

(בודאַפּעסט.) דער קאיזער האַט דעם צוקקערפֿאַבריקאַנטען יאָזעף דייטש דע האַטוואַן דען אָרדען דער אייזערנען קראָנע דריטטער קלאַססע אונד דעם סעגעדינער פּראָדוקטענהאָנדלער קאַרל וויינער דאַז ריטטערקרייץ דעס פֿראַנץ יאָזעף־אָרדענס פֿערליעהען. — וויא פֿערלויטעט, זאָלל דעם אוניווערזיטאָטספּראָפֿעססאָר דר. גוסטאַוו שוואַרץ אונד דעם רייכסטאַגס־אַבגעאָרדנעטען דר. ארמין ניימאַן דעמנאָכסט דיא האָפֿראַטהסווירדע פֿערליעהען ווערדען.

(בודאַפעסט.) דער קאיזער האַט דעם גענעראַלדירעקטאָר דער רימאַ־מוראַני־סאַלגיז־טאַריאַנער אייזענווערקס־אַקציענגעזעללשאַפט אַרמין ב י ר אָ (ברילל) אונד זיינען געזעטצליכען נאַכקאָממען דען אונגאַרישען אַדעל מיט דעם פּראֶדיקאַטע „האַמאָר״ פערליעהען.

(גראָס־קאַנישאַ, אונגאַרן.) אין דער היעזיגען אָבערהאַנדעלסשולע, וועלכע פאָן דער יידישען געמיינדע ערהאַלטען ווירד, פונגירען דרייא קאַטהאָלישע גייסטליכע אַלס לעהרער. אויך איין בעוויז פיר דען יידישען קריסטענהאַסס! גיבט עס אירגענדוואָ איינע קריסטליכע לעהראַנשטאַלט, אַן דער יודען אַנגעשטעללט ווערדען?

(אגראַם.) דער אַנטיסעמיטישע אַבגעאָרדנעטע ט ו ס ק אַ ן וואורדע אויף אַפפענטליכער שטראַססע פאָן אַרבייטערן מיט פוילען אייערן בעוואָרפען.

(בערלין.) ביים דיעסיאֶהריגען קראֶנונגספעסטע ווואורדען אויך מעהרערע אונזערער גלויבענסגענאָססען מיט אויסצייכנונגען בעדאַכט.

(דרעזדען.) דער היעזיגע געמיינדעראַטהה האַט זיך „אוים פרינציפיעללען גרינדען״ דאַפיר אויסגעשפראָכען, אויסלאֶנדישען יודען דיא נאַטוראַליזאַציאָן צו פערוויינערן...

(דרעזדען.) דיא היעזיגע איזראַעליטישע קולטוסגעמיינדע האַט פאָן איינעם איהרער מיטגליעדער, וועלכעם דיעזער טאַגע פערשטאָרבען איזט, 60,000 מאַרק געערבט. דערזעלבע האַט דיעזע סוממע בערייטס דער שטאַדט דרעזדען טעסטאַמענטאַריש פערמאַכט, ער האַט זיך אָבער, דורך דען קירצליך געפאַססטען בעשלוסס דעם געמיינדעראַטהעס געגען דיא נאַטוראַליזאַציאָן איינעס יודען, פעראַנלאַססט געזעהען, זיין טעסטאַמענט צו אֶנדערן.

(לייפּציג.) היער וואורדע איינע אָרטסגרופּפּע דער ציאָניסטישען פעראיינינגונג דייטשלאַנדס געגרינדעט.

(פראַנקפורט אַם מאַין.) דיא פראַנקפורטער שטאַדטביבליאָטהעק האַט איינע אויססעראָרדענטליך ווערטהפאָללע צואווענדונג ערהאַלטען, נאֶמליך דיא העבראֶאיש־יידישע פריוואַטביבליאָטהעק דעם דר. א. ב ע ר ל י נ ע ר, דאָצענט אונד ביבליאָטהעקאַר דעם ראַבבינערסעמינאַרס אין בערלין. דיא ביבליאָטהעק איזט 6000 באֶנדע שטאַרק אונד רייך אַן זעלטענהייטען.

(מינכען.) דעם בעריכטע דעם היעזיגען שטאַנדעסאַמטעס ענטנעהמען וויר, דאַס אים יאַהרע 1898 היער 10 מישעהען צווישען יודען אונד קריסטען געשלאָססען וואורדען. אים פאָריאַהרע בעטרוג דערען צאַהל 14. הינגעגען איזט דיא צאַהל דער רייניידישען עהען אום 9 געשטיעגען.

(ליגניך, דייטשלאַנד.) אויך אין אונזערער שטאַדט פערזוכטען עס דיא אַנטיסעמיטען, איין שאֶכטפערבאָט צו ערלאַנגען. דער געמיינדעראַטה לעהנטע אַבער איינען דיעסבעציגליכען אַנטראַג איינשטיממיג אַב.

(שווייץ.) דער איינפיהרונג פאָן כשר־פלייש נאַך דער שווייץ, וועלכע אינפאָלגע דעם היער בעשטעהענדען שאֶכטפערבאָטעס נאָטהיג איזט, שטעללען זיך נייערדינגס שוויעריגקייטען ענטגעגען. דער שווייצערישע בונדעסראַטה האַט נאֶמליך דיא איטאַליענישע רעגיערונג פערשטאֶנדיגט, דאַס דיא איינפוהר פאָן פלייש אוים איטאַליען נור געגען איינע אֶ מ ט ל י כ ע ב ע ש י י נ י ג ו נ ג, דאַס דאַסזעלבע פאָן געזונדעם פיעה הערשטאַממע, געשטאַטעט ווערדען קאֶננע.

(פאָקשאַני, רומאֶניען.) דיא האַנדעלספירמאַ ווילהעלם שייער האַט דער היעזיגען איזראַעליטישען געמיינדע 25000 פראַנקס איבערגעגעבען, אום דאַזעלבסט איינע יידישע מאֶדכענשולע צו עררינכטען.

(לאָנדאָן.) אַם 16. פ. מ. פאַנד היער אין פייערליכער וויזע דיא קאָנפירמאַציאָן (בר־מצוה) דעם זאָהנעס דעם באַראָנס לעאָפּאָלד ראָטשילד שטאַטט.

(לאָנדאָן.) היער פאַנד פאָריגע וואָכע איינע ציאָניסטישע קאָנפערענץ שטאַטט, אין וועלכער דיא גרינדונג איינעס פערבאַנדעס אַללער ציאָנספעראיינע בעשלאָססען אונד דורכגעפיהרט וואָרדען איזט.

(לאָנדאָן.) דאַז געזעטץ געגען דיא איינוואַנדערונג דער פרעמדען — איינענטליך זינד יודען געמיינט — געלאַנגט דעמנאֶכסט אים אונטערהויזע צור בעראַטהונג, נאַכדעם דאַז אָבערהויז דעמזעלבען בערייטס זיינע צושטיממונג געגעבען האַט. טראָטץ דער טהאַטזאַכע, דאַס דיא צאַהל דער נאַך ענגלאַנד איינוואַנדערנדען יודען פאַסט יאֶהרליך אַבנימט, טראָטצדעם דאַס פאָן פיעלען זייטען דער נאַכוויז ערבראַכט וואורדע, דאַס דיא יודען קיינעספאַללס דער אָפפענטליכען וואָהלטהאָטיגקייט צור לאַסט פאַללען, דרינגט דיא רעגיערונג אויף אַנ־נאַהמע דעם געזעטצעס. האַנדעלט עס זיך דאָך נור אום יודען אונד זאָלכען געגענאיבער קאַנן מאַן זיך אַללעס ערלויבען, זעלבסט אין ענגלאַנד.

(לאָנדאָן.) דער אַנטיסעמיטיזמוס בעגיננט לײדער אויך היער אימּמער מעהר אַן באָדען צו געווינגען. שפעציעלל אין דער פרעססע זינד הייפיג אַנגריפפע אויף יודען צו לעזען. זאָ ריכטעט איין בלאַטט געלעגענטליך איינער בעשפרעכונג דער רעוואָלוציאָן אין ווענעצועללאַ איינען העפטיגען אנגריף געגען דיא יודען פאָן קוראַססויזאָ, אין וועלכעם דיעזעלבען אַלס וואוכערער אונד האַלזאַבשניידער געשילדערט וואורדען. דער אַרטיקעל פאָרדערטע געראַדעצו דיא אויסטרייבונג דער יודען פאָן דיעזער אינזעל. צווייא אַנגעזעהענע יידישע קויפלייטע האַבען אַן דאַז בלאַטט איינע בעריכטיגונג צוגעשיקקט, דאַסזעלבע פערוויינגערטע יעדאָך דערען אויפנאַהמע אונד שטעללטע זיך זאָ גאַנץ אויף זייטע דעם אַנטיסעמיטישען אַנגרייפערס.

(לאָנדאָן.) דיא קאֶניגין האַט אַנלאֶסליך דעם נייאַהרספעסטעס דעם אינשעניער־מאַיאָר מאַטהעוו נ אַ ט אַ ן דען סט. מיכאַעלס־אָרדען פערליעהען. — באַראָן וואַלטער ראָטהשילד איזט אין איילעסבורי איינשטיממיג צום פאַרלאַמענטסמיטגליעד געוואָהלט וואָרדען. — דאַז יידישע „אַזיל פיר אָבדאַכלאָזע״ וואורדע אים יאַהרע 1897—98 פאָן 2060 פערזאָנען אין אנשפרוך גענאָממען, פאָן דענען 1095 זאָפאָרט נאַך אַפריקאַ אונד אַמעריקאַ וויי טער רייזטען, דער רעסט אין ענגלאַנד פערבליעב.

(לאָנדאָן.) אויף אַנאָרדנונג דעם מיניסטערס דעם אינגערן זאָללען דיא אין דען בריטישען געפאֶנגניססען בעפינדליכען יידישען שטראָפלינגע אַן דען יידישען פייערטאַגען ניכט צור אַרבייט הערנגעצאָגען ווערדען.

(גלאַזגאָוו.) אַם 23. פ. מ. פאַנד אין דער סט. אַנדרעאַס־אוניווערזיטאַט דיא פייערליכע פּראָמאָווירונג דעם אָבערראַבבינערס דר. אַדלער צום עהרענדאָקטאָר שטאַטט.

(פעטערסבורג.) דער סענאַט פערפיגטע, דאַס דיעיעניגען יודען, דיא דאַז רעכט האַבען, אויססערהאַלב דעם פיר יודען בעשטיממטען „אַנזיעדלונגסראַיאָנס״ צו וואָהנען, אַללע רעכטע וויא דיא אַנדערען שטאַדטבירגער בעזיטצען אונד איהנען זייטענס דער געמיינדען קיינע סעפּעראַטע שטייערן אויפערלעגט ווערדען דירפען. — דאַ נאַך דער אין אויסזיכט גענאָממענען שטייער־רעפאָרם דאַז גילדען־סיסטעם אויפהאָרט, איזט דיא פראַגע אויפגעוואָרפען וואָרדען: וויא ווירד עס נון מיט דען יודען זיין, דיא ביזהער, ווענן זיא דיא ערסטע שטייערגילדע בעצאַהלטען, איבעראַלל אים רייכע וואָהנען דירפטען? עס פערלויטעט, דאַס פיר דיעזע יודען איינע בעזאָנדערע שטייער איינגעפיהרט ווערדען ווירד. — אין דער שטאַדט ש ו א י א בעזוכטען יידישע קינדער דאַז גימנאַזיאום אין דער געזעטצליך פעסטגעשטעללטען צאַהל ביז צו 5 פּערצענט. אין יינסטער צייט וואורדען איהנען זייטענס דער פּאָליצייא דיא צייגניססע צוריקגעשטעללט אונד זיא זעלבסט אויסגעוויעזען. דיא רעגיערונג האָב יעדאָך דיעזע פערפיגונג אויף.

(פעטערסבורג.) אין אָרשאַ אונד דעם בענאַכבאַרטען דובראָוונאַ אַרבייטען פיעלע יודען אין דער טלית־וועבערייא, וועלכע, דאַ זיא קיין קאַפּיטאַל בעזיטצען, טהייער איינקויפען אונד בילליג אַן צווישענהאֶנדלער פערקויפען מיססען. נונמעהר האַט דיא באַראָנין ה י ר ש דיא ערפאָרדערליכען מיטטעל צור עררינכטונג פאָן פאַקטאָרייען געשפענדעט, אין דענען דיא וועבער דיא מאַטעריאַליען צום זעלבסטקאָסטענפּרייז ערהאַלטען, דענען זיא פערנער דיא פערטיגע וואַרען פערקויפען זאָללען. — דיא שלעכטע ערנטע האַט דיא יידישען בויערן דער

אַקקערבויקאָלאָניע מאַלאַכאָוואָ אין דיא אייססערסטע נאָטה געבראַכט, זאָ דאַס פֿיר זיא שפּענדען געזאַממעלט ווערדען מוססטען.

(וואַרשויא.) איין היעזיגער הויזבעזיטצער האַט דען געמיינדעפֿאָרשטאַנד בענאַכריכטיגט, ער בעאַבזיכטיגע אַן דער טוואַרדאַ־שטראַססע איינע גראָססע סינאַגאָגע צו עררריכטען מיט אונבעצאַהלטען פּלאָטצען פֿיר שטרענגגלייביגע יודען, מיט אויסשלוסס דער „חסידים" (?). דיא בוי־קאָסטען וואורדען אויף 150000 רובעל פֿעראַנשלאַגט. דיא עווענטועללען איינגאַהמען דער סינאַגאַגע זאָללען וואָהלטהאָטיגען צוועקקען צוגעווענדעט ווערדען.

(אָדעססאַ.) דיא היעזיגע אָרצטעקאַממער האַט אַן דען גאָווערנער דאַז ערזוכען געשטעללט, דאַס מאַן צום מצות־באַקקען איינע בעזאַנדערע קאָנצעססיאָן ברויכען זאָלל, אום אין דען באָקקערייען דיא היגיעניזשען פֿאָרשריפֿטען גענויא דורכפֿיהרען צו קאָננען.

(קרעמענטשוג, רוססלאַנד.) דער אָבערקאָממאַנדאַנט דער היעזיגען גאַרניזאָן האַט דען ראַבבינער בעאויפֿטראַגט, דאַהין צו ווירקען, דאַס דיא יודען ניכט מעהר אַם זאַמסטאַג מיט איהרען פֿאַמיליען שפּאַציערען הערומגעהען זאָללען, דאַ דאַדורך דיא אָפֿפֿיציערע בעלאָסטיגט (?) ווערדען. דער ראַבבינער מוססטע איינע דיעסבעציגליכע פּראָקלאַמאַציאָן ערלאַססען. נור צווייא שטראַססען וואורדען אַנגעוויעזען, וואָ דיא יודען שפּאַציערען געהען דירפֿען.

(קויקאַז.) איין גרויענהאַפֿטעס אונגליקק האַט זיך אין דער שטאַדט קובאַ (גאָווערנעמענט באַקו) עראייגנעט. אַלס דער דאָרט וואָהנענדע קויפֿמאַנן רפאל בר רחמים פֿאָן איינער געשאָפֿטסרייזע אויס איינעם נאַהען דאָרפֿע צוריקקעהרטע, פֿאַנד ער צו זיינעם ענטזעטצען זיינע אוים 6 פּערזאָנען בעשטעהענדע פֿאַמיליע ערמאָרדעט. דיא מאָרדער קאָננטען ניכט אויסגעפֿאָרשט ווערדען. דער אונגליקקליכע מאַנן איזט איין גראָססער וואָהלטהאָטער.

(סיביריען.) בעקאַננטליך בויט רוססלאַנד יעטצט איינע באַהן דורך סיביריען, וועלכע דורך דיא כינעזישע פּראָווינץ מאַנדשורייא געהען ווירד. איניגע יידישע פֿאַמיליען וואָללטען נון אויס דיעזעם אַנלאַססע נאָך דער מאַנדשורייא איבערזיעדעלן, אום דאָרט פֿיר דיא באַהנאַרבייטער קאַנטינען צו עררריכטען. דער גענעראַלגאָווערנער אונטערזאַגטע דיעס יעדאָך מיט דער מאָטיווירונג, דאַס רוססלאַנד דאַנן פֿיר דיא יידישען אַנזיעדלער אייגענס גאַרניזאָנען אין דער מאַנדשורייא האַלטען מיססטע, אום זיא פֿאַר דען פֿיינדזעליגקייטען דער דאָרטיגען טאַרטאַרען אָדער מאָנגאָלען צו שיטצען. אינטערעססאַנט איזט עס, דאַס דיעזער רוססישע פֿונקציאָנאָר ניכטיידישען רוססישען אונטערטהאַנען דיא אַנזידלונג אין דער מאַנדשורייא געשטאַטטעט, אָהנע צו פֿירכטען, דאַס דיעזע פֿאָן דען מאָנגאָלען דאַזעלבסט אַנגעפֿיינדעט ווערדען דירפֿטען.

(ראָם.) דאַז היעזיגע ראַבבינערסעמינאַר וואורדע געשלאָססען אונד נאָך פֿלאָרענץ פֿערלעגט, וואָ עס אונטער דער אויפֿזיכט דעס דאָרטיגען אָבערראַבבינערס דר. מ ר ג ל י ו ת, דער אויך איין טיכטיגער תלמודיסט איזט, שטעהען ווירד.

(ראָם.) קאָממערציענראַטה אויגוסטאָ מאָרטאַראַ איזט צום גענעראַלאינשפּעקטאָר דער באַנקען ערנאַננט וואָרדען.

(פֿלאָרענץ.) היער ווירד דעמנאָכסט איין יידישעס וואַיזענהויז עררריכטעט. עס ווירד דיעס דאַז ערסטע אין איטאַליען זיין. דיא קאָסטען דעסזעלבען ווערדען פֿאָן דעם נאַכלאַססע דער פֿרויא רעגינאַ אַטטיאַ אין דער האָהע פֿאָן 300,000 פֿראַנקס געדעקקט.

(בעלפֿאַסט, ענגלאַנד.) היער וואורדע אונזער גלויבענסגענאָססע אָטטאָ יאַפֿפֿע צום לאָרד־מאַיאָר (בירגערמייסטער) געוואָהלט.

(אַטהען.) ה' מיכאַעל בעמסאַ אויס קאָרפֿו איזט אַלס דער ערסטע יודע אין גריעכענלאַנד צום שטאַאַטליכען לעהרער ערנאַננט וואָרדען.

(סאַלאָניק.) אין איינעם פֿעללעטאָן דער „פֿראַנקפֿורטער ציי־טונג" איבער דאַז לעבען אונד טרייבען אַם היעזיגען האַפֿען פֿינדעט זיך אונטער אַנדערעם פֿאָלגענדע שטעללע: „דיא טיכטיגסטען וואַרען יעדאָך דיא ספּרדישען יודען אין סאַלאָניק. איך מאָכטע יעדעס, דער דיא סעמיטען פֿיר אונטויגליך צו קאָרפּערליכער אַרבייט האָלט, איינמאַל דיעזע שטאַאַטליכען געשטאַלטען פֿאָרפֿיהרען, מיט דען אָפֿט עדעלגעשניטטענען געזיכטערן. וויא פֿלייססיג אונד געוואַנדט בעוואָלטיגען זיא גראָססע מענגען לאַדונג אין קורצער צייט! בעזאָנדערס אַלס עס איינמאַל גאַלט, אַן איינעם פֿרייטאַג נאָך פֿאָר 6 אוהר, דעם בעגינען דעס סאַבבאַטהס, דאַז שיף פֿערטיג צו מאַכען. „וואַס זאָללטע דער טירקע אַם אַנדערן טאַגע ערסט נאָך דאַצוקאָממען אונד דען פֿערדיענסט צום טהייל האַבען?" ריעפֿען זיא איינאַנדער צו. דער געדאַנקע, אַם סאַבבאַטה איניגע שטונדען צו אַרבייטען, קאַם דען לייטען גאַר ניכט אויף.

(סמירנאַ, טירקייא.) היער פֿערשיעד אים אַלטער פֿאָן 92 יאַהרען דער אָבערראַבבינער אברהאַם ה א ל א ט ש י. דערזעלבע שטאַנד בייא אַללען קאָנפֿעססיאָנען אין האָהעם אַנזעהען אונד בעזאַסס פֿיעלע אויסצייכנונגען.

(יאַפֿפֿאַ.) דער פֿאָרשטאַנד דעס „שער־ציון שפּיטאַלס" לאָססט איינען אויפֿרוף אַן אַללע גלויבענסגענאָססען ערגעהען, דעמזעלבען איהרע אונטערשטיטצונג אַנגעדייהען צו לאַססען. עס וואָרע נור צו ווינשען, דאַז דיעזער אויפֿרוף ניכט ערפֿאָלגלאָז בלייבען זאָללטע.

(יערוזאַלעם.) היער האַט זיך אונטער פֿיהרונג איינעס יעמעניטישען יודען, אהרן הכהן ס ו פ ר, איינע עקספּעדיציאָן אויף דען וועג געמאַכט, אום דען פֿלוסס ס מ ב ט י ו ן אונד דיא צעהן שטאָממע (עשרת־השבטים) אין אַראַביען (?) אויפֿצוזוכען. דערזעלבע וויללנאָמליך אים יאַהרע 1883 אין אַראַביען יודען געטראָפֿפֿען האַבען, דיא איין בעדואינענלעבען פֿיהרען אונד זיך נאַכקאָממען דעס אין דער הייליגען שריפֿט ערוואָהנטען „יונדב בן רכב" נאַננטען. זיא ערבאָטען זיך, סופר אין 10 טאַגען צום סמבטיון צו פֿיהרען, דאָך וואַר ער דאַמאַלס פֿערהינדערט, איהנען צו פֿאָלגען. יעטצט איזט דיא עקספּעדיציאָן אונטער זיינער פֿיהרונג אַבגעגאַנגען. מאַן איזט אויף דאַז רעזולטאַט דיעזעס אַבענטייערס אייססערסט געשפּאַננט.

(פּערזיען.) דער שאַה האַט דען יודען איין ערפֿרייליכעס צייכען זיינעס וואָהלוואָללענס געגעבען, אינדעם ער אַן דען מיניסטער דעס אייססערן נאַכשטעהענדען ערלאַסס ריכטעטע: „איך האַבע מיט בעפֿריעדיגונג ערפֿאַהרען, דאַס איינע אַנצאַהל יודען, וועלכע איהרען קינדערן גוטען אונטעררריכט צו שאַפֿפֿען ווינשען, דענען אַבער דיא אָפֿפֿענטליכען שולען פֿערשלאָססען זינד, בייטראָגע צור עררריכטונג איינעס ערציעהונגס־אינסטיטוטס זאַממעלן, אין דעם אַרמע קינדער אונד וואַיזען לערנען ווערדען, מיינען נאַמען נאַך דעם געזעטצע מאָזעס צו זעגנען אונד פֿיר מיך אונד מיינע הערשאַפֿט צו בעטען. איך בעטראַכטע דיא יודען אַלס מיינע טרייע אונטערטהאַנען, אונד איהרע שולע, דיא זיא בעגרינדען וואָללען, אום איינעם טהיילע מיינער אונטערטהאַנען אונטעררריכט צו ערטהיילען, אַלס ניטצליך אונד פֿאָרטהיילהאַפֿט פֿיר מיין גאַנצעס רייך. איך האַבע דאַהער דען פֿינאַנצמיניסטער אַנגעוויעזען, צו דעם פֿאָנדס דיעזער שולע איינע סובווענציאָן פֿאָן 200 טאָמאַנס (2000 קראָנען) אויסצוצאַהלען."

(פּערזיען.) וויא דער נייע דירעקטאָר דער אַלליאַנצע־שולע אויס דער הויפּטשטאַדט פּערזיענס, ט ע ה ע ר א ן, בעריכטעט, האַט זיך דיא לאַגע אונזערער גלויבענסגענאָססען דאַזעלבסט בעדייטענד גינסטיגער געשטאַלטעט. דיא פֿערפֿאָלגונגען האַבען פֿאַסט גאַנץ אויפֿגעהאָרט. דיא דאָרטיגען יודען האַבען זאָגאַר דיא יודענצייכען, דיא זיא ביזהער טראַגען מוססטען, אַבגעלעגט.

(יעמען, תימן.) אין יעמען שפּיעלען זיך זייט פֿיעלען מאָנאַטען געוואַלטזאַמע אונרוהען אַב; איין מאָכטיגער אויפֿשטאַנד האַטטע דיא טירקישע רעגיערונג צו ענערגישע מאַססרעגעלן געצוואונגען אונד מאַן קאַנן זיך לייכט דענקען, דאַס דיא אין דען גראָססערן שטאָדטען דער געגענד פֿערטהיילטען איזראַעליטען דען ריקקשלאַג דיעזער פֿאָרגאָנגע אויפֿס גרויזאַמסטע עמפּפֿינדען מוססטען. נאַך בעענדעטעם קריעגע שטעללטע זיך איינע פֿורכטבאַרע הונגערסנאָטה איין. דיעזע פֿערדאָפּפעלטען ליידען זינד עס, וועלכע שאַרען פֿאָן אונגליקקליכען אויס

דעם לאַנדע נאַך פּאַלאֶסטינאַ טריעבען. דיא געמיינדע פאָן סאַנאַה, הויפּטשטאַדט פאָן יעמען, ריכטעטע איינען ריהרענדען בריעף אַן דיא פּאַריזער אַלליאַנץ, אין וועלכעם זיא דיא ליידען אַללער אַרט, דענען דיא יודען דאַזעלבסט אונטערוואָרפען זינד, שילדערטע. אַללע מאָכטען זיא דאַז לאַנד פערלאַססען, אום אין מילדערער געגענד איין וועניגער געפאָהרדעטעס דאַזיין אונד זיכערע עקסיסטענצמיטטעל צו פינדען. ליידער זינד זיא צומייסט קליינע האָנדלער אָדער האַנדווערקער, דיא נור לייכטערע געווערבע פערשטעהען. דיא אַלליאַנץ האַט איהנען בעדייטענדע מיטטעל צוקאָממען לאַססען, דיא דען אֶרמסטען פאַמיליען וויעדער אויפהעלפען ווערדען.

(אַלגיער.) באַראָנין הירש האַט פיר דיא אַלגיערישען יודען 2 מיללאָנען פראַנקס געשפענדעט.

(אַלגיער.) דיא רעגיערונג האַט איין נייעס געזעטץ פערטיג־געשטעללט, נאַך וועלכעם אויסלאֶנדער, זעלבסט ווענן זיא נאַטוראַליזירט ווערדען, ערסט נאַך אַבלויף פאָן 30 יאַהרען דאַז וואַהלרעכט בע־זיטצען. דאַרורך ווירד דען העטצערייען דער אַנטיסעמיטען, דיא זיך צומייסט אויס שפּאַניערן אונד איטאַליענערן רעקרוטירען, איין ריעגעל פאָרגעשאָבען ווערדען.

(אויסטראַליען.) דיא ענגלישע קאָלאָניע נייא־זיד־וועלס האַט וויעדער איינען יודען צום גענעראַלפערטרעטער דערזעלבען בייא דער רעגיערונג אין לאָנדאָן געוואֶהלט. עס איזט דיעס סיר יוליאַן סאַלאָמאָנס.

(דער אָבמאַנן דעם פאֶלענקלובס, ריטטער פאָן יאַוואָרסקי), איזט פאָריגע וואָכע אין וויען פאָן איינעם פיאַקער איבערפאַהרען וואָרדען אונד ערליטט ציעמליך שטאַרקע פערלעטצונגען; ער איזט יעדאָך בערייטס וויעדערהערגעשטעללט.

(פירסטין מאריע לואיזע פאָן בולגאַריען) איזט פאָריגע וואָכע געשטאָרבען. דיא פירסטין שטאַנד אים 28. לעבענסיאַהרע.

(גראַף קאַפּריווי), געוועזענער רייכסקאַנצלער דייטשלאַנדס נאַך פירסט ביסמאַרק, איזט אַם 6. ד. מ. געשטאָרבען.

(כינעזישע פּאַלאַסטרעוואָלוציאָן.) אין דעם קאַיזערליכען פּאַלאַסט פאָן כינאַ שטעהט איינע רעוואָלוציאָן בעפאָר אונד צוואַר זאָלל דיעזעלבע געגען דיא מוטטער דעם קאַיזערס געריכטעט זיין, וועלכע זיך דער רעגיערונג בעמאָכטיגט האַטטע.

(בראַנדקאַטאַסטראָפע.) איינעם אין נאַגי־באָברויץ (אונגאַרן) אויסגעבראָכענען בראַנדע זינד 14 מענשענלעבען אונד 150 הייזער צום אָפּפער געפאַללען.

קראַקויער לאָקאַל־נאַכריכטען.

(דער דירעקטאָר דער היעזיגען עשקאָמפּטעבאַנק, ה' יאָזעף גאָלדוואַססער) איזט פאָם האַנדעלסגעריכטע צום זאַכפערשטאָנ־דיגען אים בוכפאַכע בעשטעללט וואָרדען.

(לעבענדיגע צייטונג.) אים היעזיגען יידיש־אַקאַדעמישען פעראיין „השחר" (פשעדשוויט) פאַנד אַם 5. ד. מ. אַבענדס איינע „לעבענדיגע צייטונג" („שורנאַל פאַרלעע") שטאַטט, דיא איבעראויס גלאָנצענד געלאַנג. דיא פאָרלעזונגען דער העררען הערשדאָרפער, שאַליט, גאָלדוואַססער, ציפּפער אונד הילפשטיין פאַנדען רייכען בייפאַלל. — זאָננטאַג דען 12. ד. מ. פינדעט אין דיעזעם פעראיינע איין פאָרטראַג דעס ה' מיכאַעל בערקאָוויטש איבער „איינע יידיש־נאַציאָנאַלע אַנשויאונג" שטאַטט.

(אויסצייכנונג.) דעם ה' היינריך וויינמאַנן, בעזיטצער דעס האָטעל וויינמאַנן, וואורדע פאָן דער אינטערנאַציאָנאַלען אויסשטעללונג פיר קאָכקונסט אין פאַריז דאַז עהרענדיפּלאָם מיט דער גאָלדענען מעדאַיללע צוערקאַננט.

(טאָדעספאַלל.) העדר יוליאַן יודקיעוויטש, בויאונטער־נעהמער אונד קולטוספאָרשטעהער, איזט אַם 7. ד. מ. אום 4 אוהר מאָרגענס אים אלטער פאָן 65 יאַהרען פערשיעדען. דאַז לייכענבע־גאָנגניסס פינדעט אַם 9. ד. מ. שטאַטט.

פּאָללעטאָן.

נאַך ציון.

ערצאֶהלונג פאָן מ. ד. בראַנדשטאֶטטער.

(3. פאָרטזעצונג.)

דאַ קאַם אלישע אין איהר פאֶטערליכעם הויז. לוירא נאַהם וואַהר, דאַס ער פיעל העבראֶאישע ביכער ליעזט אונד זאָוואָהל אין דער אַלטען אַלס אויך אין דער נייערען העבראֶ־אישען ליטעראַטור בעוואַנדערט איזט, זיא וואַר דאַריבער זעהר ערפרייט, דענן צו יענער צייט בעגאַנן דער יידיש־נאַציאָ־נאַלע געדאַנקע אויך אין דען קרייזען דער יידישען מאָדכען איינצודרינגען, שפּעציעלל אין לעמבערג; דיעזער הייליגע געדאַנקע בעזעעלטע אויך לוירא, דערען הערץ פיר אַללעס עדלע אונד ערהאַבענע וואַרם שלוג אונד זיא שטרעבטע שאָן לאַנגע דאַרנאַך, דיא העבראֶאישע שפּראַכע צו ערלערנען, דיעזע הייליגע שפּראַכע דער פּראָפעטען, וועלכע יעטצט נאַך לאַנגעם אַלטער וויעדער איינע פעריינגונגסקור דורכמאַכט אונד וויע־דער צור לעבענדיגען שפּראַכע ווירד אים מונדע דער יידישע זאָהנע, וועלכע דיא בערגע ציונס בעבויען אונד דאַראַן געהען, דען באָדען דעס הייליגען לאַנדעס וויעדער אורבאַר צו מאַכען. זיא האָפּפטע אַלזאָ, יעטצט איהרען הערצענסוואונש מיט הילפע איהרעס שטיעפברודערס עררייכען צו קאָננען, וועננ דיעזער זיך היעצו געניינט צייגען זאָללטע. איהרער שאָנע האָפּפנונג איזט אויך אין ערפיללונג געגאַנגען; יאַ, אין נאָך גראָססערעם מאַססע, אַלס זיא ערוואַרטעטע. אלישע וואַרד ניכט בלאָס איהר לעה־רער, זאָנדערן אויך איהר פאָלגזאַמער שילער, דער איהרע וואָרטע מיט בעהאַגען פערשלאַנג. ער לערנטע זיא העבראֶאיש לעזען אונד פערשטעהען, אונד זיא לערנטע איהן לאָגיש דענ־קען אונד שפּרעכען, ערטהיילטע איהם אונטעררריכט אין פער־שיעדענען וויססענשאַפטליכען געגענשטאָנדען, דיא זיא אים גימנאַזיאום, דאַז זיא אַבסאָלווירטע, געלערנט האַטטע. זיא ביל־דעטע איהן צו איינעם מאָדערנען מענשען הערן, דער דאַז ניטצליכע פאָם שאָדליכען צו אונטערשיידען פערשטאַנד, שטאַטט דאַס ער ביזהער וויא איין בלינדער אומהערטאַסטעטע, אָהנע דען ריכטיגען וועג צו פינדען. עטווא צווייא יאַהרע וואָהרטע דיעזעס פערהאֶלטניסס. אלישע ערלערנטע גרינדליך דיא דייטשע אונד דיא לאַנדעסשפּראַכע, עבענזאָ אַנדערע, הייטצוטאַגע נאָטה־ווענדיגען געגענשטאָנדע; לוירא וויעדעראום בעהעררשטע דיא העבראֶאישע שפּראַכע פאָללשטאָנדיג אונד לאַז אייפריג העבראֶ־איש. בײדע וואַרען נון מיט איינאַנדער צופריעדען. נאַך אונד נאָך אַבער ענטוויקקעלטען זיך אין איהרען יונגען הערצען גאַנץ אַנדערע געפיהלע, דיא איהנען ביז נון פרעמד וואַרען: געפיהלע אַנגענעהמען שמערצעס אונד באַנגער האָפּפנונג, געפיהלע טיע־פער וועהמוטה אונד פריידיגען אויפיוכצענס, הייליגע געפיהלע, דיא זיהרע הערצען ערפיללטען, טראָצדעם אַבער זיך ניע אין וואָרטען לופט מאַכטען—דאַ אָפּפנעטע זיך איהנען דער הימעל אונד זיא ערבליקקטען איינע גאָטטליכע ערשיינונג: דיא ערסטע ליעבע אין איהרער פאָללסטען ריינ־הייט, שטאָרקע אונד הייליגעם צויבער!

וואָהרענד נון דיא קינדער טאַגע דער האָכסטען וואָננע פערלעבטען, צאַנקטען זיך דיא עלטערן אונד פערזאָהנטען זיך איממער וויעדער; קריעג אונד פריעדע, צאַנק אונד אויסזאָהנונג לאָזטען טאָגליך איינאַנדער אַב.

IV.

איינעם טאַגעס קאַם אלישע אויפס האָכסטע ערפרייט נאַך הויזע אונד ערצאֶהלטע לוירא, דאַס עס איהם געלינגען

איזט, אין איינער נייגעגרינדעטען גלאזהיטטע איינע אנשטעללונג אלס בוכהאלטער מיט איינעם יאהרעסגעהאלטע פאן fl. 400 צו פינדען. „צוואר איזט דער געהאלט איין זעהר ניעדריגער –– זאגטע ער — אבער אויך מיינע קעננטניססע אין דער בוכפיהרונג רייכען ניכט וויט. יעדענפאללס מאכט עס מיר פריידע, נון איינע בעשאפטיגונג געפונדען צו האבען אונד ניכט מעהר אויף אנדערע אנגעוויעזען צו זיין. דארף איך מיך איבער דיעזען גליקקסצופאלל פרייען, טהייערע לוירא ?"

„מיט רעכט" — ריעף דאז מארכען ערפרייט — „אבער דאז איזט ניכט דעם צופאלל צו פערדאנקען, זאנדערן דער עוויגען פארזעהונג, דענן דאז איזט דער ערסטע שריטט צו דיינער עקסיסטענץ. איין זאלכער גליקקליכער שריטט ווירד נור פאן דער פארזעהונג געלייטעט. — אבער וואנן בעגיננט דיינע טהאטיגקייט אין דער פאבריק, מיין טהייערער ?"

„זיא האט בערייטס בעגאננען — ערווידערטע אלישע, דיא האנדע זיינער געליעבטען ווארם דריקקענד — איך בין עבען געקאממען, פאן דיר, מיינע אינניגסטגעליעבטע, אבשיעד צו נעהמען. איינעגע טאגע ווערדען וויר אונז ניכט זעהען, דענן עס איזט פיעל צו טהון אין איינער נייא ערעפפנעטען פאבריק, אונד איך מוכס מיך גאנץ מיינעם בערופע ווידמען, אום מיינען פערפפליכטונגען נאכצוקאממען. נאכדעם איך נון אין דער פאבריק, וועלכע עטווא איינע האלבע מילע פאן דער שטאדט ענטלעגען איזט, וואהנען ווערדע, זא ווערדע איך נור פיר זאמסטאג, אן וועלכעם טאגע דער בעטריעב דערזעלבען איינגעשטעללט זיין ווירד, נאך הויזע קאממען קאננען. דיעזער הייליגע רוהעטאגע ווירד מיר יעטצט דאפפעלט הייליג זיין, דענן אן דעמזעלבען ווירד מיר דאז גליקק פערגאננט זיין, דיך צו זעהען אונד מיט דיר צו שפרעכען, וואהרענד איך מיך דיא גאנצע וואכע בלאס דאמיט בעגניגען מיססען ווערדע, אן דיך, מיינע טהייערע זעעלע, צו דענקען אונד מיר דיין ליעבליכעס בילד פאר אויגען צו האלטען."

„עבען וויל דוא פאן מיר זא אויפריכטיג אונד צופריעדען אבשיעד צו נעהמען געקאממען ביזט — ערווידערטע לוירא געפיהלפאלל — וויל דוא דיך מיט זאלכעם אייפער דיינעם נייען בערופע ווידמען וויללסט, עבען דעסהאלב ביזט דוא מיר יעטצט פיעל ליעבער אונד טהייערער. איזט דאך דאז דיא אויפגאבע אונד דיא פפליכט דעם מאננעס, פיר זיינע צוקונפט צו זארגען. לעבע אלזא וואהל, מיין ליעבער, טרעטע דיינען נייען פאסטען אן אונד זייא איממער פראהען מוטהעס. — אבער, ווארום שטעהסט דוא זא אין געדאנקען פערזונקען אונד שווייגענד דא ? ווארויבער דענקסט דוא נאך, מיין הערצענסגעליעבטער ?"

„יא, מיין הערץ דענקט איבער פיעלעס נאך — ערווידערטע אלישע, לוירא מיט ליעבעפאללען בליקקען בעטראכטענד — איך ברינגע דיר אכטונג אונד עהרע ענטגעגען, ערהאבענעס מארכען ; איך בין דיר פיעל דאנק דאפיר שולדיג, דאס דוא פאם ערסטען טאגע אן, דא מיר דאז גליקק צוטהייל ווארד, דיך שוועסטער נעננען צו דירפען, מיך פאן דיינעם עדלען גייסטע בעזעעלט האסט ; איך ליעבע דיך איבער אללע מאססען — איך העגע אבער אויך דיא צופערזיכטליכע האפפנונג, דאס דיינע ווארטע : „דאז איזט דער ערסטע שריטט צו דיינער עקסיסטענץ", אין ערפיללונג געהען ווערדען ! — יא, איך פיהלע עס אונד בין דעססען געוויסס, דאס דיינע ווארטע שטעטס צור וואהרהייט ווערדען מיססען. דיא עוויגע פארזעהונג האט מיר דיעזען וועג פארגעצייכנעט, זיא ווירד מיך לייטען ביז איך מיין ציעל עררייכען ווערדע, ביז מיר דאז גליקק פערגאננט זיין ווירד, איינען הויזהאלט צו גרינדען, פיר מיך אונד דיך, מיינע טהייערע לוירא, מיין רעטטענדער ענגעל, מיין גליקק אונד מיינע האפפנונג !" –– אונד אלס אלישע אלזא שפראך, ברייטעטע ער אונוויללקירליך זיינע ארמע אויס אונד עמפפינג באלד אין דענזעלבען לוירא, וועלכע ער אוראר מטע אונד אן זיין פאכענדעס הערץ דריקקטע. אין דיעזעם מאמענטע פערייניגטען זיך אונטער הייססען קיססען צווייא ריינע זעעלען אונד שלאססען איינען הייליגען בונד פיר איממער. קיין ווארט קאם איבער איהרע ליפפען, בלאס איהרע הערצען שפראכען — אונד בלאס דיא גאטטהייט פערנאהם דיעזע ווארטע....

דיא ערסטע צייט ווארר גליקקליך פאראיבער, דיא נייע פאבריק האט דיא שוויעריגקייטען, דיא זיך יעדעם יונגען אינטערנעהמען ענטגעגענשטעללען, איבערוואונדען, איהרע ערצייגניססע פאנדען רייכען אבזאטץ אונד דאז געשאפט גינג זעהר פלאטט. אויך אלישע בעוואהרטע זיך פארציגליך אין זיינער שטעללונג, זיין שעף וואר מיט איהם זעהר צופריעדען אונד איבערגאב איהם באלד דיא גאנצע לייטונג דער היטטע, זיין געהאלט ווורדע בעדייטענד ערהאהט אונד ער פיהלטע זיך זעהר וואהל. זעלבסטפערשטאנדליך וואר אויך לוירא היעראיבער זעהר ערפרייט אונד איבער אללע מאססען גליקקליך....

דא, וויא איין בליטץ אם הייטערען טאגע, בראך יאה איבער דאז עלטערליכע הויז דעם גליקקליכען ליעבעספאארעס איינע קאטאסטראפע הערען. דאז געשיקק האט דער מוטטער אלישע'ס גאר ארג מיטגעשפיעלט אונד דיא שטאלצע מאדאמע מיט איינעם שלאגע צערשמעטטערט... דער דירעקטאר דעם באנקהויזעס, אין וועלכעם אדעלע איהר געלד אויפבעוואהרט האטטע, בעגינג, נאכדעם ער גראססע דעפראודאציאנען פעראיבטע, איינען זעלבסטמארד ; איינע רעוויזיאן דער באנקקאססא ערגאב, דאס דיעזעלבע פאסט גאנץ ערשאפפט זייא אונד זאממטליכע איינלעגער האטטען מיט איינעמאלע איהר גאנצעס געלד פערלארען, דארינטער אויך אונזערע אדעלע, וועלכע בייא נאהע פעררי קט ווורדע, אלס זיא דיעזע היאבספאסט ערהיעלט. בעקלאממענען הערצענס איילטע זיא נאך .B אין דער האפפנונג, פיעללייכט דאך עטוואס רעטטען צו קאננען ; אבער פערגעבענס. אלס זיא נון מיט לעערען האנדען נאך הויזע צוריקקעהרטע, דא וואר איהר שיקקזאל בעזיעגעלט — העררר סאלאמאנדער שלוג נון איינען גאנץ נייען טאן אן, אונד נאך געוואהנהייט זיינע ביידען האנדע אויף דען בויך לעגענד ערעפפנעטע ער אדעלע, דאס „ווירנור איינמאל אויף ערדען לעבען", אונד נאכדעם זיא ביז נון איהם קיין פערטרויען שענקען וואללטע אונד איהרע טאשע פעסט פערשלאססען היעלט, מאגע זיא יעטצט צו דעם באנקדירעקטאר געהען, דעם זיא פאללסטעס פערטרויען שענקטע, דער אבער עבענפאללס געצייגט האט, דאס „וויר נור איינמאל אויף ערדען לעבען" ; בייא איהם, סאלאמאנדער, האבע זיא ניכטס מעהר צו זוכען. אדעלע פערזוכטע, איהם אין איהרער וויזע צו אנטווארטען, דיעסמאל אבער אהנע ערפאלג — אדעלע'ס געלד וואר דאהין אונד מיט דעמזעלבען סאלאמאנדערס געדולד ; קיינע ליעבעסבעצייגונגען, קיינע קאמפלימענטע, קיינע שמייכעלייען מעהר — אונד אלס זיא אויפ'ס אייססערסטע ערערגט דאז הויז פערליעסס, שלאסס ער האכסט פערגניגט אונד ערלייכטערט אויפאטהמענד דיא טהיר הינטער זיא צו.

(פארטזעטצונג פאלגט.)

„יונה פירולקעס".

שווישפיעל אין 5 אקטען פאן גאבריעלא זאפאלסקא.

(פארטזעטצונג.)

דער ערסטע אקט שפיעלט זיך אין דער וואהנונג דעם אלטען פירולקעס אב. דאז עלענד דער יידישען פאלקס-

מאססען קאָננטע ניכט דראסטישער פֿאָרגעפֿיהרט ווערדען, אלס עס היער געשיעהט. אויססער דעם פירולקעס וואָהנען דאזעלבסט נאך צווייא פֿאמיליען: יאנטשי אונד חנה אָבערוואססער אונד איהרע 5 קינדער זאמטט איינער אמטע, לייזער בעם אונד זיינע פֿרויא; דער באָקקערגעהילפֿע דוד נוסם האט דאזעלבסט זיין נאכטקווארטיער, אדער ריכטיגער טאנקקווארטיער; איין פֿרייליין מאָרעססא, וועלכעס בייא פירולקעס אים געשעפֿטע אנגעשטעללט איזט אונד איהרע ניכטע גוסטא — אלל דיעזע וואָהנען אין איינעם צימטער, וועלכעס אין דער מיטטע דורך איינע ניעדריגע וואנד געטהיילט איזט, דיא איינע האָלפֿטע דיענט אלס וואָהנשטובע, דיא אנדערע האָלפֿטע אלס האנדלונג דעם פירולקעס. לייזער בעם איזט איין ארמער הויזירער, דער דעם פירולקעס דען צינז נאָך ניכט געצאהלט האט אונד פירולקעס דראָהט זיינער פֿרויא מרים, איין שוואכעם אבגעהאָרמטעם יונגעם ווייב מיט איינעם זייגלינג אויף דען האָנדען, ער ווערדע זיא הינאויסווערפֿען, ווענן זיא ניכט בעצאהלען ווירדע. דער באָקקערגעהילפֿע דוד נוסם מאָכטע גערן דיא מאָרעססא, דיא איין זעהר אנשטאָנדיגעס מאָדכען איזט, הייראטהען, איין צווייטער באָקקערגעהילפֿע, שמואל פאנטאָפּפעל, שטעהט מיט איהרער ניכטע גוסטא אויף זעהר פֿערטרויטעם פֿוססע. עס הייססט, נוסם ווירד דיא מאָרעססא, פאנטאָפּפעל דיא גוסטא הייראטהען. מאָרעססא איזט אבער ניכט גענייגט, נוסם דיא האנד צום עוויגען בונדע צו רייכען. יונה, דער זיך אים געגענזאטצע צו זיינעם פֿאטער מיט אללען הויזגענאָססען זעהר גוט פֿערהאָלט, זיא אין איהרער נאָטה טראָסטעט אונד איהנען מאנכמאל זאָגאר איינע אונטערשטיטצונג צוקאָממען לאָססט, געפֿאללט איהר בעססער אלס דער רויהע, אונגעהאָבעלטע באָקקעריונגע. נוסם מערקט דיעס אונד ער שטעהט אימטער הינטער דער וואנד, ווענן יונה אונד מאָרעססא אלליין אים געשעפֿטע זיטצען, אום איהרע אונטעררעדונגען צו בעלוישען, פֿיעללייכט ערפֿאָהרט ער עטוואס פֿיר איהן אינטערעססאנטעס איבער איהר פֿערהאָלטניסס צו איינאנדער. זיין בעמיהען איזט יעדאָך פֿערגעבענס, דער פֿערקעהר יונה׳ס מיט מאָרעססא בעשראָנקט זיך גראָססטענטהיילס דארויף, דאס ער זיא אוים דען פֿאָן מלכה צוריקקגעלאססענען ביכער אים לעזען צו אונטעררריכטע.

חנה אָבערוואססער איזט איינע אָלטערע פֿרויא, דיא איהרען „יאנטשי" אלס צווייטען מאנן געהייראטהעט האט. דערזעלבע איזט זעהר פֿראָמם אונד זיטצט דען גאנצען טאג, פסאלמען אונד אנדערע געבעטע רעציטירענד, אָהנע זיך מיט עטוואס צו בעשאָפֿטיגען. דאז אָרגערט זיינע פֿרויא זעהר, אבער ער אימפאָנירט איהר מיט זיינער פֿראָממיגקייט אונד מיט זיינער אבשטאממונג, זיא טאדעלט צוואר זיינע אויפֿפֿיהרונג, דאָך זעהר צוריקקהאלטענד. זיא האט 5 קינדער, פֿאָן דענען דאז אָלטעסטע, לייבעלי, בערייטס דאז „חדר" בעזוכט. צום יינגסטען האָלט זיא נאָך איינע אמטע. עבען גיבט זיא איהרעם מאננע צו עססען, ער אבער שטאָססט זיא צוריקק, וויטער זיינע געבעטע רעציטירענד. דאז אָרגערט זיא נאטירליך אונד זיא מאכט איהם פֿאָרווירפֿע, דאס ער ניכטס טהוע אונד ניכטס פֿערדיענע. דא מענגט זיך אויך דיא אמטע אינס געשפראָך אונד זאגט מיט יודענפֿיינדליכער פֿערביססענהייט, חנה האָטטע ניכט זאָ איינען מאנן הייראטהען זאָללען, ווענן זיא ארם איזט. דאז פֿיר יאנטשי בעשטיממטע נאכטמאהל ווירד נון צוריקקגעשטעללט אונד חנה געהט אויס. דא קאָממט לייזער בעם נאך הויזע. ער האט אויך הייטע ניכטס פֿערדיענט אונד מאָכטע גערנע מיט עטוואס זיינען הונגער שטיללען, זיינע ארמע פֿרויא בעזיטצט יעדאָך ניכטס, זיא עראיננערט זיך אבער, דאס יאנטשי זיין נאכטמאהל צוריקקגעשטעללט האטטע אונד וויל דאסזעלבע איהרעם מאננע געבען. אבער זיעהע דא: דאז בראָד איזט פֿערשוואונדען. דער פֿערדאכט לענקט זיך זאָלייך אויף דער אמטע, דאס זיא דאסזעלבע גענאָממען האבע, זיא אבער שרייט: יאנטשי זעלבסט האבע עס פֿערצעהרט. עס ענטשטעהט איין אונגעהייערער לאָרם אונד געשרייא. יאנטשי׳ס געדולד שיינט צו ענדע צו זיין. ער איזט נון דער בעלאָסטיגונגען אונד בעעלליגונגען, דענען ער טאָגליך אויסגעזעטצט איזט, מידע, ער ציעהט אוים דעם וואשטראָג זיינע עבען אים וואשען בעגריפֿפֿענע וואָשע אונד איילט פֿאָרט, ערקלאָרענד, דאס ער ניכט מעהר צוריקקאָממען ווערדע. אללער איינוואָהנער בעמאָכטיגט זיך גראָססע בעשטירצונג, וואס ווירדע חנה זאגען, ווענן זיא נאך הויזע קאָממע אונד פֿאָן דער פֿלוכט איהרעם מאננעס ערפֿאהרען ווירד. ענדליך קאָממט זיא אונד ערפֿאָהרט דיעזע טרויערבאָטשאפֿט, צונאָכסט נימטט זיא זיינע פֿלוכט ניכט ערנסט, אלס איהר אבער פֿערזיכערט ווירד, ער האבע געזאגט, דאס ער ניכט מעהר צוריקקאָממען ווירד, שלאָגט זיא לאָרם אונד איילט שנעלל אויף דער שטראססע, אום איהן נאך איינצואיאגען, אללע הויזגענאָססען איילען איהר נאך, נור יונה אונד מאָרעססא בלייבען אלליין צוריקק, זאָוויא דער קליינע לייבעלי, וועלכער אוים דעם חדר צוריקקעהרטע אונד איבער העפֿטיגע קאָפּפֿשמערצען קלאגטע. מאָרעססא בעטטעטע איהם אויף דעם ערדבאָדען אונד לעגטע איהן שלאפֿען, דער ארמע אבער קאנן ניכט שלאפֿען אונד אָכצט אונד שטאָהנט אין איינעמפֿאָרט. מאָרעססא פֿראגט נון יונה, אָב זיא קיינע זינדע בעגאנגען האבע, דאס זיא הייטע לייבעלי ניכט געצוואונגען האבע, צו בעטען. איך בין קיין געלעהרטער, ערווידערט יונה, אום דאז בעאורטהיילען צו קאָננען; אבער זאָ פֿיעל ווייסס איך, דאס דאז קלאגען אונד וויינען דער ארמען אויך איין געבעט איזט, דאז צום הימטעל דרינגט.... לייבעלי שלאָפֿט ענדליך איין אונד יונה נימטט איין בוך אונד בעגיננט מאָרעססא אים לעזען צו אונטעררריכטען.

דאמיט שליעססט דער ערסטע אקט. אין דעמזעלבען שפיעלט יונה נאָך איינע זעהר קליינע ראָללע. ער ערשיינט ערסט צום שלוססע דעם אקטעם אויף דער ביענע אונד וויר וויססען נאָך ניכט, וואס אוים איהם נאך דעם אבלעבען מלכה׳ס געוואָרדען איזט. זיינע וועניגען וואָרטע דייטען צוואר דארויף הין, דאס זיך מיט איהם איינע גראָססע פֿעראָנדערונג פֿאָללצאָגען האט, אבער דאז אללעס איזט זאָ אונקלאר אונד אונדייטליך, דאס עס זיך קוים דעפֿינירען לאָססט. ערסט אים צווייטען אקטע ערשיינט ער אונז אין גאנץ אנדערעם ליכטע.

(פֿארטזעטצונג פֿאלגט.)

לעטצטע נאָכריכטען.

פאַריז, 6 פֿעברואַר. דער געוואַלטשטרייך דער רעגיערונג געגען דיא רעוויזיאָן דעם דרייפֿוס-פראָצעססעס איזט גליקקליך אַבגעשלאַגען וואָרדען. דיא רעוויזיאָנס-קאָממיססיאָן דער קאממער האַט דיא פֿאָרלאַגע דער רעגיערונג, וואָנאַך דיא רעוויזיאָן דעס דרייפֿוס-פראָצעססעס דער שטראַפֿקאממער דעם קאַססאַציאָנסהאָפֿעס אַבגענאָממען אונד דען פֿעראייניגטען קאַממערן דעסזעלבען איבערגעבען ווערדען זאָללטע, מיט 9 געגען 2 שטיממען אַבגעלעהנט. דיא רעגיערונג בעהאַררט צוואַר נאָך אימטער אויף איהרעם שטאַנדפונקטע, מאַן האָפֿפֿט יעדאָך, דאַס אויך אים פלענום דער קאַממער דיא פֿאָרלאַגע אַבגעלעהנט ווערדען ווירד. וויא פֿערלויטעט, געדענקט דיא רעגיערונג, אין דיעזעם פֿאַללע איהרע דעמיססיאָן צו געבען.

דיא בעסטענס בעקאננטע

שליוואָוויטץ-ברעננעריא

אין לאַנצקאָ, פערקויפט איהרע ערצייגונג בייא אב-נאהמע פאָן .100 L אויפוואַרטס א .70 kr פער 75% אב שטאַציאָן אלט-סאנדעץ. אויך פיר פריוואט-געברויך פערזענדען ווир אין בלעך-פלאשען צו $4^7/_8$ א 4.50 פל. אב אָביגע שטאציאָן.

אונזער פאבריקאט צייכנעט זיך ניכט נור דורך שמאקהאפטיגקייט אונד פרייא פאָן יעדעם פוזעל אויס, זאָנדערן בעזאָנדערס אויך דורך דען פאָרזיכ-טיגסטען הכשר בייא דער צובערייטונג וויא אנ-שאפפונגען דער געפעססע, וועלכעס דורך הכשר מהרב הגאון אבד"צ דק"ק צאנז בעשטעטיגט ווירד.

Salamon & Dawid Grossbard u. Abr. Pomeranz

ŁACKO, p. Alt-Sandez.

המגיד

רעדיגירט אונטער מיטווירקונג הערפאָרראגענדער שריפטשטעללער פאָן יעקב שמואל פוכס

איזט דיא איינציגע יידיש-נאציאָנאלע העבראָישע וואָכענשריפט אין אייראָפא פיר זאָממטליכע אינטערעססען דעם יודענטהומס אונד דער יידישען ליטעראטור. ער צייכנעט זיך דורך דיא פיעלזייטיגקייט זיינעס אינהאלטעס פאָרטהיילהאפט אויס. דערזעלבע ענטהאָלט אויסער איינגעהענדען אביעקטיווען בעטראכטונגען איבער אללען צייטפראגען, אריגינאל-קאָרעספאָנדענצען אונד נייאיגקייטען אויס אללען לאָנדערן, וויססענשאפטליכע אבהאנדלונגען אויס דעם געביעטע דער יידישען ליטעראטור אונד געשיכטע, רעצענזיאָנען נייערשיענענער ווערקע, ליטעראַרישע נאָ-טיצען א. ד. ג. אונד איינען בעזאָנדערען זעהר אינטע-רעססאנטען טהייל פיר בעללעטריסטיק (פעיללעטאָן).

דער אבאָננעמענטפרייז בעטראָגט פיר'ס אינלאנד .6 fl, פיר'ס אויסלאנד .8 fl.

דען אבאָננענטען אונד אינזערענטען דער „יידישען פאָלקסשטיממע" ווירד איינע ערמאָססיגונג פאָן 25% געוואָהרט. — ווער דאס אבאָננעמענט פיר איין גאנצעס יאהר אים פאָראויס בעצאהלט ערהאָלט איינע פרעמיע אים ווערטע פאָן 1 פל'.

פראָבענוממערן גראטיס אונד פראנקאָ.

אדרעססע:

Redaction d. „HAMAGID", KRAKAU.

Subagenten

werden zum Verkaufe des weltbekannten **„Russischen Sparcaffees"** für alle grösseren Städte aufgenommen.

General-Agentur: **Ad. Menasché, Krakau.**

בייא בעשטעללונגען דער היער אינזערירטען געגענשטענדע ביטטען וויר, זיך אויף דיא „יידישע פאלקס-שטיממע" צו בערופען.

Für den Handelsstand unentbehrlich!

Stenographie

(System Lehmann).

Das beste und am leichtesten erlernbare Stenographie-System. Höchste Leistungsfähigkeit. Unübertroffene Kürze. Gründliche Ausbildung zum tüchtigen Stenographen. In 12—15 Lectionen von Jedermann vollständig erlernbar.

Für Auswärtige „Brieflicher Unterricht".

Probebriefe für 1 Krone franco.

Stenographisches Unterrichts-Bureau

A. Weissmann

Podgórze-Krakau, Josefinergasse 24.

Ueberzeugen Sie sich! **Wichtig für Jedermann!**

Erfolg garantirt!

Für Bücherfreunde!

I. WIDMANN's BUCHHANDLUNG

CZERNOWITZ

empfiehlt ihr reichhaltiges Lager neuer und antiquarischer Werke, Wörterbücher in verschiedenen Sprachen, Meyer und Brockhaus Conversations-Lexicon a 17 Bde. ganz neu, neueste Aufl., Schulbücher für Gymnasien, Real- und Handelsschulen, sämmtliche Bücher sind tadellos und werden zu billigsten Preisen geliefert. Auswärtige Bestellungen von 5 fl. aufwärts werden franco versendet.

Rumburger Schürzenindustrie!

Grösste und billigste Erzeugung in Oesterreich-Ungarn, liefert pr. Nachnahme (an mir bekannte Kunden ohne) 40 Façons Kinder- u. Frauenschürzen, erstere von 6 bis 40 kr., letzter von 10 bis 50 kr., schwarze Cloth 20 kr. bis fl. 1.50, Träger gross von 50 kr., Jacken 45 kr., Hemden 45 kr.. Röcke 50 kr. Nichtpassendes zurück. Mustersendung franco u. 5%, beträgt ca. 8—10 fl. JULIUS LEDERER, RUMBURG.

Marcus Pfeffer

Agentur-, Auskunfts- und Informations-Bureau

Stanislau

übernimmt Vertretungen in der **Spezerei- und Galanteriebranche** von leistungsfähigen Firmen. Erteilt auch Auskünfte in Creditsachen gegen bescheidenes Honorar. I. Referenzen zur Verfügung.

Herausgeber und verantwortlicher Redacteur **Jonas Kreppel**. Druck von Josef Fischer in Krakau.